

Leger, hoezo?

Kultuur

Onze gedisciplineerde redacteuren trokken gewapend met pen en papier naar een infovond over legerdienst en de mogelijke alternatieven. Een ander redakteur weigerde niet en schreef iets over totaalweigeren. Zie bladzijde 8.

Traditiegetrouw cultuur op de middenpagina: L.P. Boon wordt in de bloemekes gezet, 'de kranen zullen zijn graf sieren. In diepe treurnis nemen we tevens afscheid van Het Post Modernisme, maar daarom is het nog niet afgestorven!

Verzoening

Sinds een paar maanden zijn de Leuvense kringen zich weer aan het verzoenen. Er wordt zelfs al gesproken over een nieuwe koepel, meer daarover op bladzijde 3.

De Sjarel

De Sjarel, een begrip, een fenomeen, of het geweten van de wereld? U kent hem niet, nou dat kunnen we haast niet geloven. Wil je zeker zijn, kijk dan gauw naar pagina 10.

Martens in Kongo

Noch Wilfried, noch Filip... maar Ludo schreef een boek over Pierre Mulele. Wat heeft onze laatste Belgische revolutionair in de Midden-Afrikaanse wouden ontdekt. Zie bladzijde 10.

Voto

ALGEMENE STUDENTEN RAAD

Weekblad. Jaargang 12, '85-'86.
Nr. 16, dd. 30 januari 1986.
ISSN: 0773-5162

Verantw. Uitg.: Filip Huyzentruyt
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel. 016/22.44.38

Filip Martens:

«De hele geschiedenis is een mannenzaak»

Filip Martens is preses van het KVHV. Hij heeft te weinig tijd om te genieten van de nieuwste Amerikaanse boerenfilms in de bioscoop, maar tijdens rustige momenten laat hij zich graag verwennen door barokmuziek en Roxy Music. Levinas is zijn favoriete filosoof. Naast een Oostvlaamse moeder en een Limburgse vader, heeft Filip Martens ook nog vijf zussen. Deze uit Dilbeek afkomstige student vult zijn vrije tijd met ingewikkelde rechts-beginselen voor gevorderden.

Veto: Waar situeren zich de K en de V van het KVHV anno '85 in de studentenwereld?

Martens: «Katholiek-Vlaams is ons grondtoegangsticket. Het explicietere daarvan hangt af van de groep die er is en verschilt dus van jaar tot jaar. Wanneer wij ons inzetten voor de Vlaamse zaak, dan doen wij dat vanuit een consensus zonder daarom een staatsmodel te poneren. Zo ook voor

het katholieke. Er zijn bij ons mensen die zich niet tot praktiserend katholiek bekennen, maar wij vragen van hen een grondig respect voor het katholieke karakter van onze vereniging. Wij houden ook eucharistievieringen en we hebben een werkgroep religie, die standpunten uitwerkt die ook de niet praktiserenden insluiten. Bij ons is dus echt sprake van pluralisme.»

Veto: Een konsekwent katholieke opstelling?

Martens: «In dit decennium van individualisme is het moeilijk het katholieke geloof te belijden. Vroeger was men de facto katholiek (opvoeding, gezin, ...), nu betekent dat een echt engagement, wel overwogen, men moet er iets voor prijsgeven. Het geloof draait rond een aantal waarheden; het al dan niet aanvaarden hiervan impliceert het al dan niet behoren tot die katholieke gelovige gemeenschap. Persoonlijk begrip ik vrij moeilijk mensen die beweren kerkelijk geëngageerd te zijn, doch wiens enige bedoeling is de kerk af te breken en wat erger is, ze zijn zelf het typevoorbeeld van hypokrisie en geloofsinkonsekwentie.»

Veto: Wie het schoentje past...

Martens: «Over homofilie bijvoorbeeld, de katholieke kerk keurt dat af, ik ook, maar die mensen moeten niet verworpen worden. Wie ben ik om over een ander te oordelen? Dat zijn mensen met problemen, die moeten geholpen worden. In deze tijd heeft iedereen het recht om anders te zijn, als zij zo willen anders zijn, dat is hun goed recht. Maar of het goed is, hetgeen een morele keuze inhoudt, is een tweede vraag die ik negatief wil beantwoorden.»

Leuven Vlaams en Vlaanderen Vlaams

Veto: Het KVHV heeft een belangrijke rol gespeeld in het totstandkomen van een Vlaamse unie. Heeft het Verbond niet aan belang ingeboet nu dit gerealiseerd is?

Martens: «Toen was het probleem zo kruis gesteld dat men geen moeilijkheden had om mensen te mobiliseren, men werd er dagdagelijks mee gekonfronteerd.»

Veto: Toch spijgt dat ze die raketten niet op de Oude Markt geïnstalleerd hebben.

Martens: «Ik ben erover overtuigd dat het hier dan weer zover zou zijn geweest, alhoewel we niet uit het oog mogen verliezen dat er geen consensus was onder de studenten daarover en dat ze niet meer zo gemakkelijk op straat komen. Het KVHV heeft zeer zeker aan belang ingeboet, ik ontken dat niet. Het Verbond als algemeen overkoepelende studentenorganisatie is niet meer, o.a. dankzij de divide et impera-politiek van wijlen rektor De Somer. Nu heeft het KVHV een andere rol te vervullen, dichterbij ons dubbel

referentiekader: katholiek en Vlaams. Het is juist dat wat ons aantrekkelijker maakt in tegenstelling tot de bloedarmoede bij de bestaande koepels KRUL-ASR. Vooreerst het katholieke wordt vandaag sterk in vraag gesteld, vandaar ook onze inspanningen tijdens het pausbezoek om daar iets aan te doen. Ten tweede: men denkt nu dat men er eindelijk is omdat er een Vlaamse gemeenschap is, een Vlaams gewest, een Vlaamse regering met daar allemaal mannekens in. Welnu, op economisch gebied is er haast niets bereikt. De bijzondere wetgeving van '80 heeft nooit voor ogen gehad dat het Vlaamse gewest ooit grote economische bevoegdheden zou krijgen.»

Veto: Uw naamgenoot is uw vriend niet?

Martens: «Zeker op dat gebied is dat geen vriend van mij. Enerzijds hebben de Vlaamse ministers bijna geen bevoegdheid en anderzijds: indien men in de Vlaamse regering hetzelfde beleid voert als op nationaal vlak, met dezelfde katekwalen en politieke benoemingen, dan moet die Vlaamse regering er niet zijn voor mij. Indien men van Belgique à papa naar een Vlaanderen à papa gaat, dan had ik liever dat we er niet voor hadden gestreden...»

Onderwijs

Veto: In het buitenland evolueerde de federalisering van meerdere staten naar een eenheid, in België niet andersom. Federalisering van het onderwijs?

Martens: «Canada, de Verenigde Staten, de Bondsrepubliek (ook omgekeerde ontwikkeling), Zwitserland, ... allemaal landen waar het goed gaat. In al die landen ziet men minstens 1 bevoegdheid, die eksklusief tot de deelstaten behoort: eigen onderwijs. In België vraagt men dat al 155 jaar...»

Veto: En de Guimardstraat?

Martens: «Die moeten een stuk van hun koek afgeven en dat is een deel van het probleem. Vergelijken we maar met het landbouwbeleid en de intriges van de Boerenbond.»

Veto: De financiering van het onderwijs, kan men dat isoleren uit de nationale context, cfr. compensatiepolitiek?

Martens: «Volgens VLIR-cijfers, wordt Vlaanderen benadeeld voor 2,8 miljard aangaande nationaal wetenschappelijk onderzoek. Recent, volgens prof. Bonte, zou Vlaanderen 4 miljard meer moeten krijgen volgens de 60/40-verhouding. De Vlamingen worden altijd benadeeld, toegevingen komen altijd van Vlaamse zijde.»

Apartheid

Veto: Het gevaar van stammenwetsten, kan dat een argument zijn om het beleid van de Zuid-Afrikaanse regering te ondersteunen?

Martens: «Vooreerst wil ik stellen dat ik niet zo goed gedokumenteerd ben.

vervolg op p. 2

Druk van Wynen

De numerus clausus komt er

Dat het aantal geneeskundestudenten in de toekomst beperkt zal worden, staat nu reeds vast. Deze keer blijkt de regering definitief door de knieën te zijn gegaan voor Wynens gescreuw om een numerus clausus: voor de eerste keer heeft ze zich er werkelijk toe verbonden.

Eén en ander is het gevolg van het jaarlijkse akkoord artsen-ziekenfondsen. Meestal komt er van het heftige gekakel van Wynen niet veel in huis, alleen windeieren dus. Dit keer haalde dokter Wynen — die de meest liberale geneeskunde voorstaat — blijkbaar meer dan één slag thuis; indexaanpassing van de honoraria met 3%, afschaffing van de matingsbijdrage van 2% ('gedaan met inleveren', zegt Martens in Knack, maar blijkbaar enkel voor een selectie, meerbeogde groep). Bovendien zouden er structurele aanpassingen komen in de ziekteverzekering en ook de discussie over de 'bevrijding' van de skanners lijkt geopend.

Volmacht

Last but not least ligt er een wetsontwerp betreffende het statuut van de ziekenhuisgeneesheer klaar en heeft de regering er zich toe verbonden om

spoed te zetten achter de beperking van het aantal studenten geneeskunde. Dit alles in uitvoering van het regeerakkoord, waar vermeld staat dat 'er maatregelen zouden genomen worden om een overbevolking in bepaalde fakulteiten te voorkomen'. De beperking van het aantal geneeskundestudenten komt er kortelings én zal met volmachten geregeld worden, zoveel is zeker. Om wat ekstra druk uit te oefenen, verklaarde Wynen achteraf dat, zolang de numerus clausus niet in het staatsblad verschenen is, hij het akkoord artsen-ziekenfondsen voorlopig als een modus vivendi beschouwt. Als de regering haar belofte van numerus clausus niet nakomt, staan de tariefafspraken terug op losse schroeven. Over de manier waarop men de beperking zal doorvoeren, blijkt nog geen eensgezindheid te bestaan.

Dokter Wynen interpreteert dit ondubbelzinnig als een numerus clausus. Van Paul Geerts, journalist bij De Morgen, vernamen we dat Wynen op een perskonferentie vorige week woensdag voorgesteld had om de studenten te beperken door het organiseren van een eksamen tussen de eerste en tweede kandidatuur, ofwel tussen de tweede en derde kandidatuur. De studenten die in dat selectie-eksamen niet slagen zouden dan kunnen overstappen naar andere fakulteiten, mits de hantering van een

soort kredietpuntensysteem. Dezelfde informant beweerde bovendien dat er in de wandelgangen geruchten circuleren dat de regeling zou uitgewerkt worden vóór einde april.

Op het kabinet van sociale zaken heeft men van die datum geen weet. Bovendien beweert de kabinetschef dat zowel Dehaene als Coens tegen numerus clausus zijn. «Toch zijn we er van overtuigd dat er zich een akuit probleem stelt van aanbodbeheersing van de genesheren en in die zin is dan ook een optie genomen.» Op de vraag wat die optie dan concreet inhoudt, beweert de kabinetschef dat er nog geen keuze gemaakt is, maar vaak laat hij zijn voorliefde voor een forfaitaire betoelaging van de uniefs doorscheren. De huidige financiering van de unief, die steunt op het aantal studenten, zou dan vervangen worden door het toekennen van een vast bedrag aan de unief. Waardoor het voor hen financieel niet meer interessant is om meer studenten aan te trekken, met als logisch gevolg dat het aantal studenten beperkt zal worden.

Zo te zien heeft de meerderheid van geneeskundestudenten, die tegen numerus clausus is, redenen te over om van zich te laten horen. De anderen zijn gewaarschuld, want wat als ook andere fakulteiten straks 'overbevolkt' geraken?

Marc Sys

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op de het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)actualiteit, en ondertekend zijn met naam, studiejahr en adres. Wie liever niet heeft dat zijn naam gepubliceerd wordt, moet dit duidelijk motiveren.

Brieven die langer zijn dan 25 regels van 68 aanlijnen (spaties inbegrepen); dit komt overeen met ca. 1 getikte blz. met een dubbele interlinie) worden in principe ingekort.

Wetswinkel

Een kleine, maar niet onbelangrijke opmerking bij het artikel over de Wetswinkel in vorige Veto. Dat de Wetswinkel gratis juridisch advies verstrekt aan huurders, elke woensdag van 18 tot 21 uur, is waar. Verkeerdelijk nochtans zou het Veto-lezerspubliek — in hoofdzaak studenten toch — hieruit kunnen afleiden dat wij daarmee ook hen viseren. Hier gaat inderdaad enige schroom. Studenten kunnen met hun huurproblemen immers even gratis terecht op de Huisvestingsdienst van de K.U. Leuven in de Jan Staatsstraat. Ook voor hun andere juridische problemen is er een gezegende instantie, de Juridische Dienst in de Bogardestraat met name.

Omz. adviesverlening is dan ook niet in de eerste plaats voor hen bedoeld, maar wel voor de autochtone Leuvense bevolking (waaraan we met onze 2.000 adviezen per jaar de handen stromen meer dan vol hebben). Studenten die naar de Wetswinkel komen, verwijzen wij in principe dan ook door naar de diensten.

Vindt een student nochtans dat zijn rechten door de Huisvestingsdienst onvoldoende verdedigd worden (wat gezien haar huiver om de Leuvense kolonaten te diep in het kruis te tasten maar dan eens voorvalt), dan mag hem niets beletten ons toch op te zoeken. Vanzelfsprekend is ook onze brochure "De rechten van de huurder" iets waar veel studenten naar bij kunnen hebben (te verkrijgen door storting van 150,- en 25,- BEF verzendingskosten op rek. nr. 001-0451956-35 van Wetswinkel met vermelding "huurbrochure").

Pol Deltour

Bloedbroeders

Uw hoofdartikel in Veto van 16/1 berust op een onjuiste en onvolledige weergave van de feiten. In bijgevoegde lezerbrief, die ik U vriendelijk verzocht te publiceren, tracht ik een ander recht te zetten.

Een kopie van de brief die op Gasthuisberg overal te vinden is op de muren, maakt niet alleen zijn rechtzettingen, maar toont bovendien dat dat deze informatie voor iedereen, dus ook voor U, toegankelijk is. Op schandelenjacht willen gaan terwijl deze gemakkelijk bereikbare informatie uw verkende veronderstelling kan tegenspreken, vindt ik persoonlijk betreurbaar. Misschien kan U dan ook de omzendbrief die op Gasthuisberg overal ophangt, leest om dat:

- er niet zomaar "bloed" nodig is, maar vers bloed
 - de vrijwilligers moeten vrij zijn van medicatie, omdat stoffen als aspirine, indocin, peridolan en alkaliser de proeven storen.
- De auteur van het artikel, Uw opperhoofdredacteur en ex-student, heeft dit blijkbaar niet gelezen of willen lezen. Rode Kruis-bloed kan immers om zwaar wettelijk opgelegde praktische redenen niet gebruikt worden. Immers:
- Het spreekt vanzelf dat Rode Kruis-bloed niet vers is. Dit bloed

Paardekooper

In Veto nr. 12, van 19 dec. II, verschaan een vrije tribune van "Professor P.C. Paardekooper". Ik zou hierbij enkele bedenkingen willen formuleren.

Met zijn vrije tribune levert Dhr. P.C. Paardekooper zelf het bewijs van het tegendeel, d.w.z. dat politiek en kultuur niet te scheiden zijn.

Hij pleit met zijn eigen woorden, in zijn eigen taal en zijn systeem dat "via een vreedzaam demokratisch proces" moet veranderen. Een politieke visie dus.

En welke visie hij aankleeft wordt wel meteen duidelijk of toch niet helemaal?

Ik begon waarlijk even te denken dat U er anarchistische trekken op na houdt. U pleit zowaar het naast zich reeriggen van de VN resoluties omdat ze niet op demokratische wijze tot stand zijn gekomen. (Met één man, één stem — wanneer U dat toch zo belangrijk acht, waarom pleit U dan dat soort systeem niet voor Zuid-Afrika?)

Waarom gaat U eens niet een keerje naar de thuislanden? In het kader van het doorbreken van de isolatie! Volgens het blanke regime van Afrikaners is het daar uitstekend en de zwarten hebben daar alle demokratische rechten en vrijheden. Alleen spijtig dat ze er in de thuislanden niets, maar dan ook niets mee aan kunnen. Deze thuislanden bestaan om en bij de 13% van het ganse Z.-Afrika voor zo'n 20 miljoen zwarten. De blanken leven met 4 miljoen op 87% van het grondgebied. Die 13% is dan ook nog de meest onvruchtbare grond zodat de zwarten wel verplicht zijn tot trekarbeid naar het blanke gebied waar ze daar weer geen rechten en vrijheden hebben. Bovendien worden die thuislanden door geen enkel ander land erkend en de zwarten en kleurlingen zijn gebombarderd tot gastarbeiders in eigen land! Over isolatie gesproken!

U pleit verderop in Uw tekst: "Alleen een vreedzaam demokratisch proces in Zuid-Afrika kan veranderingen op gang brengen en de miljoenen van nu langzaam op heffen". Welnu, de zwarten profiteren reeds zo'n 300 jaar op een vreedzaam

demokratise wijze en van veranderingen is nog niet veel te zien. Wel integreerd. De laatste 30 jaar heeft de apartheid zich zelfs steeds meer en meer gekonsoleerd door honderden en honderden 'apartheidswomen', Geef toe, U zou er ook het geheld bij verliezen.

De zwarte onderhandelaars van toen zijn op dit ogenblik of verbanen of in afzondering of vermoord. De zogenaamde verzoeners tussen blank en zwart zijn door inperking of arrestatie tot zwijgen gebracht. We lezen hierover Donald Woods aan het woord: "Woorden, internationale woorden van kritiek en afkeuring, zijn er al dertig jaar lang genoeg geweest, echter zonder uitwerking. En dus moet nu de mond die die woorden uit, zijn tanden laten zien — tanden die kanten bijten. En ze moeten bereid zijn te bijten. En ze moeten bijten als dat nodig is. De trage vreedzame maar doeltreffende manier om de regering in Pretoria tot inde te brengen en haar te dwingen eerlijke onderhandelingen te beginnen met de gekozen leiders van de meerderheid van haar burgers, is het gebruik van de sterkste druk die — afgzien van oorlog — uitgeoefend kan worden. Die druk kan op vele terreinen worden uitgeoefend, economisch, diplomatisch, strategisch, financieel (kultureel — n.v.g.) en sociaal. Alleenmaals tezamen zijn ze onder een noemer te brengen — boycot."

Maar als top of the hill pleit U een zo intensief mogelijk contact van Nederlandstaligen met Afrikaners (dit zijn zwarte Boeren), vanwege onze taal- en kultuurovereenkomsten. Hier komt dan ook Uw werkelijke aard en interesse naar boven. Niet zover de ontwikkeling van blank en zwart en het doorbreken van de isolatie van Z.-A. en de zwarte bevolking, maar wel Uw persoonlijke interesse voor het kulturele erfgoed van onderdrukten. Professor, U moet dringend leren politiek en kultuur te scheiden!

Een onmogelijke opdracht wilswaar, en ik ben de laatste om dit te bepleiten. Maar als U ervoor pleit moet U wel even consequent blijven, of anders ook maar Uw paardenklappen afdoen.

Gilberte Boeckmans

Kulturele banden Zuid-Afrika

Aan P.C. Paardekooper,

U schrijft in uw vrije tribune van Veto nr. 12 dd. 19 december '85 dat kulturele contacten met Zuid-Afrika moeten uitgebouwd worden. Dat men Z.-A. juist nu niet moet isoleren want dat dit één van de oorzaken is van de tegenwoordige toestand.

U verwijst in uw argumentatie voor deze stelling naar enkele belangrijke Afrikaanse schrijvers zoals o.a. André Brink. Ik citeer: "André Brink is een anti-apartheidstauteur. Onlangs was ie in Europa en in een NRC-interview zei die onder meer: 'Je moet Zuid-Afrika juist nu niet isoleren.' Hij had groot gelijk."

U vergeet er vermoedelijk bij te zeggen dat er in zijn houding een duidelijke evolutie te zien is t.o.v. het blanke minderheidsregime.

We laten A. Brink zelf even aan het woord: "Ik heb jarenlang geprobeerd om als intellectueel en schrijver, die moet proberen alle aspecten te overzien, een min of meer begripwaardig standpunt in te nemen. Maar mijn geduld met deze regering is ten einde. Ik begrijp nu, dat ze nooit zal veranderen. Wat ik nu alleen nog maar weet, is, dat deze regering van alle kanten gebombarderd moet worden met verwoeping, met welke vorm van druk ook. Sla Z.-A. zo hard als je kunt en isoleer het volkomen. Als ik vandaag de dag een akademicus was, dan zou ik niet naar Zuid-Afrika komen en zou ik mijn werk niet voor Zuid-Afrika beschikbaar stellen."

Mensen evolueren in hun visie, in hun kijk op de zaken. U heeft het daar duidelijk moeilijker mee. Maar vooral, wat erger is, u spant deze mensen nog voor uw eigen kar om uw gelijk te halen. Wie een pot graaft voor een ander...

U acht het blijkbaar noodzakelijk een pleidooi te houden tegen "dwaas boycot-acties", en vóór "geïsoleerde verandering".

Bart Capluis
Komitee Boykot Apartheid

Filip Martens over het KVHV

vervolg van p. 1

Ik zal dan algemeen blijven, want inspraak zonder inzicht geeft een uitspraak zonder uitsicht. Men kan een regeringsbeleid niet omvormen van vandaag op morgen. Ook in de zwarte gemeenschap moeten garanties zijn voor het individu. Dat er dagelijks Joden vallen is zeer spijtig, geen enkel systeem kan dat verantwoorden. Toch moeten we oppassen om dat allemaal te beoedelen met een Westen referentiekader. Aan de thuislandpolitiek zitten negatieve kanten, zoals gedwongen verbodingen, maar ook positieve. Als federalist zie ik daar mogelijkheden tot eigen economische ontspanning, eigen bewegingsvrijheid en zo...

Veto: De katholieke kerk distantiëert zich toch duidelijk van apartheid?

Martens: -Als kanoliek gelovige, en trouw aan het pauselijk gezag, ga ik erom akkoord. Maar wat zegt de paus, en wanneer? Apartheid is een term die op verschillende dingen slaat. Thuislandpolitiek en politiek van ge-

scheiden ontwikkeling: als federalist vind ik het goed dat een volk recht heeft op eigen ontwikkeling, i.p.v. zwartengetto's rond grote steden verder uit te bouwen.

Veto: Zuidafrikaanse liebes tijdschriften KVHV-activiteiten?

Martens: -Ja, maar dat heeft niets te maken met apartheid. Als we Nederlandse liedjes zingen heeft dat niets te maken met Surinaamse of met de Nederlandse abortuswetgeving.

Veto: De Photos-Indis van het KVHV, hebben die iets te maken met apartheid?

Martens: -Als men lid is van Protes, houdt dat niet in dat men de politiek van de Zuidafrikaanse regering steunt goedkeurt. Hun doel is de vele kulturele banden tussen Zuid-Afrika en Vlaanderen te benadrukken, maar men moet daarin niet overdoen, en de mensen informeren over de veelzijdige problematiek van dat land.

Meisjes en jeugdkomitee

Veto: Is er plaats voor meisjes in het KVHV?

Martens: -Proportioneel zijn er veel meisjes, 1 op 3, wat opvallend veel is voor een politieke studentenbeweging. Vanaf het moment dat men de optie genomen heeft om meisjes toe te laten, is het theoretisch mogelijk dat het Verbond een vrouwelijke praezies krijgt. Toch wil ik een lans hekken voor de jeugdbewegingen waar jongens en meisjes geschieden zijn. Je moet dat niet seksistisch interpreteren, maar jongens ondemen, dat is nog iets anders dan jongens en meisjes samen. Dat zijn andere gevoeligheden. Daarbij, de hele geschiedenis is toch een mannenzaak geweest.

Veto: Kinderen krijgen toch niet?

Martens: (lacht)

Veto: Het KVHV heeft een jeugdkomitee opgericht ter gelegenheid van het pausbezoek. In Veto nr. 29 van 15 mei '85

wordt gesteld dat er een band bestaat tussen de jeugdkomitee en Opus Dei. Martens: Ik ben geen lid van Opus Dei. Ik ken wel leden van die organisatie. Dat zijn mensen die heel dicht bij het woord van God trachten te leven en die hun dagelijkse werk trachten te heiligen door het op te dragen aan God. Ik heb daar enorm veel respect voor en als ik zie welk een levensplan die mensen echt beleven, dan kan dat alleen maar een voorbeeld zijn voor ons.

Veto: U heeft het boek over Opus Dei van uitgeverij EPO gelezen.

Martens: -Die organisatie wordt daar voorgesteld als een spin met haar vangnetten, boos en groot, vergelijk met de Billverwarming in de Koude Oorlog. Er worden daar nogal vijf handen gelgd met andere organisaties. Omdat er in de Gaat van Aantwerpen een artikel verschijnt over Opus Dei, identificeer men die kraant met Opus Dei; kijk hoe dwaas die redenering is: het is toch niet omdat er in Veto een artikel over het KVHV verschijnt, dat Veto in handen zou zijn van het gewaaltige KVHV? Ik vind dat voor een wetenschappelijk medewerker van de uafiel de wetenschappelijke kwaliteit van de studie zeer laag is.

Veto: Bent u ontvangen door Kardinaal Ratzinger?

Martens: -Daar antwoord ik niet op... nee, ... ik ben wel bij de paus geweest, maar kardinaal Ratzinger, nee...

Veto: Kardinaal Ratzinger is o.a. de man die theologen als Boff en Schillebeeckx op het matje riep.

Martens: -Het is niet omdat men ontvangen wordt door iemand, dat men daarom met hem volledig akkoord gaat. Ik ben ook al naar Leonis Tobback geweest voor bepaalde zaken.

Veto, jaargang 12 nr. 16, dd. 30 januari 1986.

Redaktieadres: 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven (016/22.44.38)
Hoofdredakteur: Pascal Lefevre en Bert Mallet
Redaktiesekretaris: Filip Hoyenstruyt
Redakteur: Kris Blykers, Eddy Daniels, Marc Heeren, Jan Huysse, Erwin Jans, Frédéric Marain, Marc Sys, Didier Wijnants
Fotograaf: Geert Coene, Hans Max Matthezewa, Peter Vermeiren
Zetwerk: Paul Bijmans, Marc Heeren, Filip Hoyenstruyt, Didier Wijnants
Lay-out: Lis Bauden, Kris Blykers, Jan Huysse
Tekeningen: Godzilla
Medewerkers: Peter Bruggemans, Bert Broens, Bart Deelen, Dirk De Nagel, Von Fierackers, Frans Hombrouts, Wilfried Jammars, Luc Raeymaekers, Yolande Ullens, Dirk Van Boxem, Geert Van Eckert, Luk Vanhaeremals, Koen Van Maylen
Eindredakteur: Kris Blykers en Jan Huysse
Opmaak: 8000 exemplaren
Druckerei: Rotapry Brussel
Abonnementen: Studenten: 90,-; niet-studenten: 250,-; steun: vanaf 500,- te storten op rekening nr. 001-095971-77
Agende en Ad Valvas: ten laatste maandag voor verschijnen om 14.00 u op het redaktieadres
Redaktievergadering: iedere vrijdagmiddag om 15.00 u.

Medica swingt eruit

Ludiek, cultureel, en informatief feesten

Is de prostitutie bespreekbaar? In dezelfde periode wanneer kringen zich vertwijfeld afvragen of standpunten kunnen ingenomen worden in verband met zogenaamde studentvreemde thema's, programmeerde Medica's cultuur- en barwerking een regelrechte *Maria-Theresiaweek*, hiermee verwijzend naar de minder kuise etablissementen in de buurt van de Centrale Gevangenis.

De inrichting van het kringkaffee van de geneeskundestudenten loog er niet om. Voor de gelegenheid omgedoopt als "Bar chez Poepke" kon zijn rood-groene vitrine (tjervelletjes inclusief) de interesse van passerende midlifers met wat kruid in hun broek opwekken. Toch bleken de eerste twee gespreksavonden informatief degelijk in mekaar te zitten. Wie op spektakel uit was kwam bedrogen uit, tenzij dan dat een pleidooi voor een verdraagzame en menselijke houding in Vlaanderen al spektakulair genoemd kan worden. Enkele professoren van de medische fakulteit reageerden dan ook verrassend positief op dit initiatief.

Geen tijd

Dit kan niet gezegd worden van het pastoraal team van de Universitaire Parochie, ook niet na het sussen van hun wrevel over de inkleding. Daar waar in vroegere jaren nog een werkgroep homofilie binnen UP actief was, bleek nu de reactie: geen tijd, maar anders zouden we ook niet willen komen. Een teken van onderhuidse restauratie?

Dit laatste belette iemand van de werkgroep vrouw en kristendom niet om op de eerste avond prostitutie als toonbeeld van door de kerk mee ondersteunde onderdrukking van de vrouw aan te klagen. Tegenover het pleidooi van prostituties om hun beroep net als een ander te beschouwen, haalde zij het onmenselijke in de minachting van iemand als Xaviera Hollander aan ("Ik laat de mannen achter me, net zoals ik de herfstbladeren onder mijn voeten vertrap"). De louter utilitaire benadering van seks komt dus in twee richtingen voor: man gebruikt vrouw en omgekeerd.

Anderen, zoals een vrouw uit het Antwerpse Schipperskwartier, beschouwden prostitutie als een beveiligende uitlaatklep, maar zegt dit niet veel eerder iets over onze samenleving? Het stereotiep beeld van de gemarginaliseerde hoer blijkt ook niet

te kloppen: heel wat huismoeders verdienen op deze manier wat bij. Travestieten en lesbiennes zouden ook veelvuldig voorkomen.

Homofilie

Uit de reacties van het publiek bleek het tweede onderwerp op dinsdagavond meer een taboe te doorbreken. Een toekomstig arts was reeds bereid om de homofilie die zijn kabinet binnenstapt "proberen te behandelen". Dit was natuurlijk olie op het vuur voor de wel degelijk onderlegde, maar ietwat arrogante seksuoloog van de Pieter Couteerelstichting. Het gesprek bleef teveel steken in de steriele discussie over culturele of biologische determinering van seksuele geaardheid. Pas laat op de avond kon een lesbische moeder boeien met een persoonlijk relaas na 15 jaar huwelijks en met haar pleidooi om iedereen vanuit zuiver menselijk oogpunt te aanvaarden zoals hij/zij is, wat ook de eigen seksuele ervaring inhoudt. Dit vraagt een bereidheid tot inleven in de andere als persoon. Door mensen hun eigen verhaal te aanhoren, zoals op deze avond, kan een eerste stap gezet worden.

Van *Hoerenleed*, gebracht op donderdag door het Multatultiteater, onthouden we het sterk onderhoudend karakter, de typisch Antwerpse tongval en het dynamische spel van de actrices — liepen zij misschien stage in de rosse buurt? Kortom een vermakelijk, minder konventioneel stuk, waarbij vooral bij het stomme einde de tekstuele armoede van Jan Christiaens duidelijk werd. Opvallend was wel de relatief lage opkomst. Spelen skrupules hier mee?

Voor de organisatoren van de Maria-Theresiaweek, die met gelijkwaardige initiatieven Medica reeds lang een nieuw gezicht gaven, speelt meer dan louter gekheid mee in hun motivatie. Zonder er woorden aan vuil te willen maken, merkt je dat cultuur voor hen meer is dan allemaal netjes een avantgarde-stuk gaan bekijken. Neen, cultuur wordt gevierd, is belevenis. Dat merkte je maandag met de volksliedes van John Lundström over 't Schipperskwartier, en woensdag met de French Cancan in een omgebouwd Texas Saloon. Het spel om het spel geldt als leidraad, scheidingsmuren tussen uitdrukkingvormen worden neergehaald. Meer geleerde heren zouden 50 uur papzitten ter ere van een halve eeuw monopoly en kapitalisme met "life art" kunnen bestempelen. Hier gaat het enkel om een verre knipgoot naar die oude slogan: l'imagination au pouvoir!

Yon Floorackers

Ambiance!!

POLITIKA — Het Koördinatiecomité (Koko) van Politika was op maandag 20 januari aan een maratonzitting van meer dan drie uur toe. Er stonden dan ook heel wat zware punten op de agenda zoals FKK, perikelen rond het debat van de Vlaams Maatschappelijke Kring en niet in de laatste plaats bezorgde ook de overheid ons stof tot discussie: de inschrijvingsgelden zullen worden geïndexceerd. Tenzij...

De Politika-vertegenwoordigers op Sociale Raad en Kringraad, Marc Sys en Koen Moens, deden eerst uitvoerig verslag van de besprekingen op die raden. Ook stelden zij het Nationaal Actiecomité (NAK) voor. De platformtekst van deze organisatie werd uitgebreid voorgesteld, toegelicht en bediscussieerd. Daarna werd punt per punt en tenslotte de ganse tekst goedgekeurd.

En dan is er...

Aktie! In het Koko werden de volgende leuke dingen bedacht: vooreerst wordt er een som van 500 fr. geschonken aan de schattenjacht die door de ASR als ludieke actie wordt gepland. Aan werkgroep Sociaal werd de opdracht gegeven een pamflet te maken en onder de Pol & Sokkers te verspreiden. Deze werkgroep zal ook een brief voorbereiden die in naam van Politika aan een zekere meneer Coens

zal gezonden worden. Met net iets minder hoogachtend dan gebruikelijk, vermoeden we. Ook de Veto-lezer zal hem ten gepaste tijde onder ogen krijgen.

En daar houdt het geneens mee op. De speech-schrijvers voor de abiturientendag op 22 februari eerstkomende kregen de uitdrukkelijke opdracht deze problematiek in hun tekst te verwerken. Zwarte vlaggen geven op dit moment de Kampus een nog droeviger uitzicht. Bij de kringverantwoordelijken zit het entoesiasme er duidelijk in. Hopelijk krijgen de acties een massale opvolging. Want...

Bedenkseken

Omdat sociale wetenschappers uitzonderlijk veel 'brain' hebben, kunnen ze het nooit laten te brainstormen. Tien beaufort die maandagavond. De democratisering van het onderwijs begraven, Coens verbranden, een bedelaktie in de Leuvense straten, een mensenketting vormen tussen enkele kamussen, en zelfs een hogerstaking werden leuk genoeg gevonden om te doen. Sommige van deze acties zullen door Politika zelf gedaan worden, voor andere zien ze samenwerking met de andere kringen aangewezen. De kringraadvertegenwoordiger zal te sprake brengen op zijn vergadering.

De ambiance is weer voor een maand verzekerd, mannen.

Wilfried Jammaers

REKORDDOPINGEN MEDICA — Vier dapperen van de medische fakulteit kregen het illustere idee 50 uren van hun kostbare tijd door te brengen in een chocoladepajje. De oorspronkelijke bedoeling bestond erin het Guinness rekordboek te halen en de gelden van sponsoring en inkom aan een goed doel te schenken. Helaas, driewerf helaas, week men van die idee af nadat er werd gewezen op de immoraliteit van "brassen met eten" om met de opbrengst daarvan hongerigen te spijzen. Dus zelf opdrinken die winsten, besloot Medica. De enige bedoeling die men met dit soort attractie nog heeft is het amusement. Men opperde zelfs dat deze poging het begin was van een tragedie: om de paar maanden weer zo'n poging. Leuk om weten is nog dat Monopoly hen sponsorde met een heus monopolyspel, ter ere van hun 50ste verjaardag. (foto Veto)

Weldra nieuwe overkoepeling? Zoenen op aswoensdag?

Zitten alle Leuvense kringen binnenkort weer verzoend onder één dak of zal de echtscheiding tussen de Algemene Studentenraad (ASR) en de Kring Unie Leuven (KrUL) verder de studenten blijven verdelen? Dat weten we allicht op aswoensdag, want dan gaat er immers een toetredingsvergadering tot de nieuwe koepel door.

Op die toetredingsvergadering zal de gordiaanse knoop moeten worden doorgemaakt. Elke kring zal moeten medelen of hij al dan niet het pakket met de opgestelde voorstellen aanvaardt en tot de nieuwe koepel toetreedt.

Het pakket met de voorstellen, die nu op tafel liggen, is tot stand gekomen na enkele slopende discussie-avonden — om niet te zeggen nachten, — tussen de kringen onderling. Althans tussen die kringen, die zich interesseerden voor deze verzoeningspoging en dat waren er zo'n twintigtal. Dat er zeker kompromis uit de bus is gekomen, is voor een groot deel te danken aan de inzet en de diplomatie van Peter Persyn (Medica), die met een degelijke dossier-kennis de vergaderingen leidde. Nochtans is nog niet alles in kannen en kruiken en zijn nog niet alle vervelende plooiën gladgestreken.

Maar wat houdt het pakket met de voorstellen nu eigenlijk in en welke zijn de belangrijkste meningsverschillen?

Het kompromis

Het eerste voorstel behelst de regeling van de verkiezing van de vrijgestelden en van hun taken. Een vrijgestelde zou studiewerk verrichten, problemen opsporen, de administratie verzorgen en door een raad uitgestippeld beleid mee uitvoeren. De mensen van de kringen zijn immers beducht voor mogelijke manipulatie vanwege een vrijgestelde, een zekere invloed is trouwens niet uit te schakelen aangezien een vrijgestelde meer tijd heeft om zich in bepaalde onderwerpen te verdiepen (dat is trouwens zijn opdracht). Sommige kringen zoals Muziekhistorische Kring vonden dat een vrijgestelde geen partijkaart op zak mocht hebben, een dergelijke klausule zou echter ongrondwettelijk geweest zijn. Voor de meerderheid van de kringen zijn vrijgestelden geen noodzakelijk kwaad, maar zij realiseerden zich dat het aan hun (afgevaardigden) is om er op toe te zien dat zo'n vrijgestelde zijn boekje niet te buiten gaat.

Het tweede punt in het pakket regelt de stemmingsprocedures in de nieuwe studentenkoepel. Normaal gezien zou hier steeds met het gewone meerderheidsprincipe gewerkt worden, dus de 50% plus één van de aanwezige kringen. Het zou echter ook mogelijk

een 2/3 meerderheid te vragen. Om zoets af te dwingen zou evenwel het gewone meerderheidsprincipe gelden.

Te noteren valt dat Ekonomika op de laatste verzoeningsvergadering nog volhield dat het over zogenaamde eksterne zaken geen standpunt kan innemen. Met eksterne zaken worden dan onderwerpen bedoeld, die niet rechtstreeks met de studentenpopulatie te maken hebben zoals apartheid of de nieuwste plaat van Bruce Springsteen... Doch ook hier speelt de paradox van het niet-innemen van een standpunt, wie zich neutraal opstelt bevestigt in feite steeds een bestaande toestand (ook al is dat niet echt zijn of haar bedoeling).

Enfin, dit punt van de gewone meerderheidsstemming stelt nog zo geen groot probleem, wel het principe één stem per kring. De economiestudenten en de ingenieurs (VTK) vinden dat grote kringen recht hebben op twee stemmen, omdat zij kwantitatief gezien meer studenten vertegenwoordigen dan kleine kringen. De andere kringen — waaronder ook grote zoals VRG en Medica — zagen het meeste heil in een ongewogen stemming, voor enkelen was dit zelfs een breekpunt.

Studentenblad

Het laatste belangrijke voorstel uit het pakket slaat op het 'studentenbladje', dit voorstel verzoet twee uitersten, namelijk een totaal autonome pers en een geheel afhankelijke vakbondsbijlage. Er wordt de klemtone geleid op het feit dat zo'n blad slechts goed kan werken als er een redelijke verstandhouding heerst tussen het blad en de koepel. Problemen zouden dan ook eerst via overleg tussen redactie en betrokkenen moeten worden opgelost, vooraleer men sanktionnerend ingrijpt (wat een blad voor een ruime tijd kan verlammen, denk maar eens terug aan de hele affaire tussen Veto en de ASR, twee jaar geleden).

Het hele pakket met de voorstellen is dus naar de kringen, voor de overgrote meerderheid van de kringen zijn er nauwelijks nog echte bezwaren. Het voorstel van één stem per kring vormt nog een gewichtig probleem, want VTK en Ekonomika hebben het daar moeilijk mee.

De twee huidige organisaties ASR en KrUL hebben aan hun afgevaardigden op de Raad voor Studenten-voorzieningen alvast de opdracht gegeven om de subsidies van Sportraad en Kultuurraad nog even te bevriezen (tot 12 februari), want ook die twee raden zouden weer onder één koepel komen.

De nieuwe koepel is dus in verwachting, maar of het een pijnloze bevalling zal worden, weten we pas die bewuste aswoensdag. Hopelijk krijgt het kind de kans om door de eerste kinderziekten heen te komen...

Pascal Lefèvre

REDAKTIONEEL

Een dubbel gemiste kans

Jaarlijks keert de vraag terug van dokter Wynen om een numerus clausus door te voeren in de geneeskundefakulteit. Reeds verschillende jaren heeft de regering aan deze druk weerstaan, maar op de kabinet-raad van 17 januari heeft men er zich toe verbonden het aantal geneeskundestudenten te beperken. Hierdoor heeft men een aantal fundamentele zaken uit het oog verloren.

Zelfs indien er teveel dokters zouden zijn, is een numerus clausus geenszins te verantwoorden. Wij stellen dat, vanuit de idee van democratisering van het onderwijs, iedereen recht heeft het onderwijs te volgen dat hij/zij verkliest. Alleen al op deze basis is een numerus clausus onaanvaardbaar. Zoals ook de financiële herkomst evenmin een hinderpaal mag zijn. Bovendien is het duidelijk dat een numerus clausus het probleem niet oplost, maar enkel verschuift: wat als straks andere fakulteiten 'overbevoeld' geraken? Zodat we de roep om numerus clausus in geneeskunde beschouwen als een vermomde poging om de bestaande status en financiële status van geneesheren veilig te stellen.

Maar er is meer. Beide partijen — zowel het artsenyndikaat Wynen als het kabinet van Sociale Zaken en Onderwijs — gaan er van uit dat er momenteel een overaanbod is van artsen. Precies doordat men dit als een soort dogma vooropstelt is de huidige discussie — hoe het overaanbod wegwerken — van bijzonder triviale aard. Meer nog, het gaat het fundamentele probleem uit de weg omdat het de organisatie van de gezondheidszorg als een onveranderbaar gegeven vooropstelt. Als men de moed zou opbrengen om daaraan te sleutelen, zouden er wel eens te weinig artsen kunnen zijn. Dat er concrete én haalbare alternatieven zijn, is nochtans duidelijk: herverdeling van het momenteel ongelijk verdeelde werk, het verplicht op pensioen gesteld worden, stimuleren van activiteiten die momenteel onvoldoende aan bod komen zoals: de alternatieve geneeskunde, het uitbouwen van de eerstelijnsgezondheidszorg, een meer preventieve in plaats van curatieve geneeskunde.

Dergelijke houding maakt een numerus clausus volstrekt overbodig, zelfs ongewenst. Niet alleen de democratisering van het onderwijs is hiermee gebaat. Bovendien is de kans groot dat deze andere gezondheidszorg ons werkelijk gezonder maakt. In die zin is de invoering van numerus clausus een dubbel gemiste kans.

Boycot-comitee

Het Boycot-comitee tegen Apartheid roept alle sympathisanten en kringen op om donderdag 6 februari massaal aanwezig te zijn op de comité-vergadering voor de voorbereiding van de fakkeltocht in maart. De voorbereidende vergadering gaat door om 20.00 u in de 's Meiersstraat 5. □

Het beste uit de kringbladen

Het is weer enige weken geleden dat we nog eens iets van ons hebben laten horen. Maar ja, ook kritici houden een winterslaap. Een periode van bezinning en herbronning, om het allemaal eens te overdenken. Zoets als de denkgroepen van Dillemans, nietwaar. Goed, daarmee zijn we dus flink uitgerust en kunnen er met een onbevlede geest tegenaan gaan, de pen een stuk aangescherpt.

Maar laat dit niet als een dreiging opgevat worden. Tijdens onze bezinningsperiode hebben we ons na riep overleg voorgenomen nog meer concrete aanwijzingen voor mogelijke verbeteringen te geven aan de respectieve kringbladredakties. Geen paniek dus. Anderzijds moet u natuurlijk ook niet denken dat zo'n rustpauze alle herinneringen aan het verleden uitwist.

Nee, zo herinneren wij ons nog maar al te goed het schandaal van de voorpagina van het vorige nummer van de Lastige. Om bij de bedoelde redactie geen oude wonden open te scheuren, weerhouden wij er ons hier van het hele verhaal nogmaals uit te doeken te doen. Wie meer wil weten over de bewuste 'tekening', moet die aflevering maar ergens opdiepen. De Lastige 2 ligt hier nu voor ons, en wat zien wij op de voorpagina? Weerom een architectonische tekening, zij het deze keer in perfect perspectief; de verschillende lijnen nodig om het perspectief te konstrueren staan er zelfs nog op. Mogelijks willen de uitgevers hiermee bewijzen, dat zij wel degelijk weten wat perspectief is. Wat wij trouwens nooit betwijfeld hebben.

Maar goed, we laten dan maar in het midden wat ze ermee bedoeld kunnen hebben. De Lastige is trouwens wel meer dan alleen maar een voorpagina; hoewel we dat bijna terug inslikken bij een eerste keer doorbladeren. In het voorwoord lezen we nochtans dat 'het deze keer niet de kwaliteit maar de kwantiteit is die telt'. Ha, dat moeten ze Tuur van de Floreat dan maar eens gaan duidelijk maken.

De Lastige begint met een nogal persoonlijk verslag van een bezoek aan

de Goya-tentoonstelling in het kader van Europaia Spanje. Een bezoek dat de schrijver kennelijk nogal op de maag is blijven liggen. Best te vergelijken als hij vertelt dat er zoveel volk was dat je van de meeste schilderijen alleen maar de bovenste helft te zien kreeg. Wat hij de DBM (Doorsnee Brusselse Museumbezoeker) noemt, blijkt immers de gewoonte te hebben de doeken vanop zo'n 20 cm afstand te gaan bekijken. De DBM is dus duidelijk geen kunstliefhebber, laat staan een kunstkenner. Maar het 'staat' nu eenmaal om naar Goya te gaan kijken. Al plaatst het wel vraagtekens bij wat deze dagen een 'demokratische' cultuur genoemd wordt.

Na dit artikel gaat het met dit nummer plots een heel andere toer op. We ontmoeten in volgorde een POK-verslag, een Sportraad-verslag, een 24-uren-impresie, een gesprek met Pfaff (jawel, Jean-Marie), een fakulteitsraad-verslag en een afdelingsvergaderings-verslag. Er blijkt nogal wat aan de hand te zijn bij de architecten, een soort van identiteitscrisis van de kollektieve soort. De opleiding wordt bekritiseerd, het afdelingsbeleid wordt bekeken en daarnaast vraagt men zich dan nog af in hoeverre de architecten een eigen kring kunnen en moeten zijn. Spijtig is wel dat het allemaal op een ofwel saai ofwel patetische toon wordt neergeschreven. Vooral dan het beschouwde artikel onder de veelzeggende titel 'oproep tot intellectuele eerlijkheid'. Veelzeggend over de pretentie van de auteur, bedoelen we dan. Wat er ook van zij, de Lastige is kennelijk van cultuur op politiek overgestapt. De compleet niet ter zake doende 'John Cleese illustratie' niet te na gesproken. Nog deze tip: een kringblad aan de korte kant van de A4 samennemen maakt de vormgeving nog niet origineel.

De eenden

Ook uit Heverlee afkomstig is Irreëel. Dit bladje vertoont, anders dan de Lastige, een gezonde inhoudelijke variatie. Naast de klassieke artikelen over Kwistax en 24-uren waaruit we vooral onthouden dat een doorsneevtk-sekretaris in één nacht precies 9835 keer 'snurk, snurk' zegt, en aankondigingen voor de activiteiten in het kader van de jaarlijks Barbara-veertiendaagse, bevat dit nummer ook wat beschouwelijke artikelen. Bijvoorbeeld over de problemen rond de reisweek of over SDI. Een puik artikel

trouws, dat laatste, al willen we er toch volgende bedenkingen aan toevoegen. Dat SDI, zoals Apollo en Space Shuttle destijds, civiele voordelen zal afwerpen is juist, maar dat die vruchten de Noord-Zuid-kloof nogmaals zullen breder maken, mag daarbij niet vergeten worden. Als de kringbladen, terecht, de politieke toer op gaan, mag Vanzwanseke toch niet achterblijven. Verder geeft deze Irreëel nog informatie aan milieuplichtigen en bevat de langverwachte resultaten van de kursussenquête.

Daarnaast vinden we nog twee

DE KLEINE INGENIEUR

Hier zit André op zijn kantoor. Hij zit voor zijn tekenbord en tekent. Hij is aan een nieuwe uitvinding bezig.

Met zijn passer trekt hij allerlei cirkels op het tekenpapier. De kleine ingenieur moet veel rekenen.

— Ik geloof, dat het zo goed is, zegt hij.

Hij denkt na, wrijft dan in zijn handen :

— Ja, zo moet het goed zijn!

Af

ontspannende bijdragen die de moeite lonen even van dichter bij te bekijken. Vooreerst zijn daar de 'leuke' en de 'kleine' ingenieur, zoals hierbij afgebeeld. U bekijkt het zelf maar. En dan zijn er de 'Arenbergeenden'. Iedereen weet wat een eend is en kent de eigenaardige grappigheid van dit dier. De auteur geeft niet alleen een goede beschrijving van de eend met termen zoals 'gezellig rondboberen', 'leuke waggelpas' en 'eделе flapvoeten'; hij maakt ook nog een origineel verhaal over hertog Gregorius van Arenberg en de groei en het verval van

het ras der Arenbergeenden. U weet wel, het kasteel van Arenberg in Heverlee waar de architectuurstudenten en de dekaan toegepaste wetenschappen huizen. En in de periferie dus ook nogal wat eenden, afstammend van een ooit zeer bloeiend eenden-geslacht, waaruit naar verluidt ook ene zekere Donald zou voortgekomen zijn. Maar de zorg van de hertogen voor de eenden neemt geleidelijk af; we citeren: "Wanneer hertog Honoré zoer gaat dat hij een eedele eend als toeter op zijn koets installeert, verlaten de Arenbergeenden en bloque het gebied". Je zou voor minder. Wel aan gezegd, een goede Irreëel, het moge dezeged.

gevuld met aankondigingen, agenda's of mislukte grappigheden. Nee, beste archeo's, terug naar af.

Chapeau

Zo, daarmee zijn we onze portie gal voor deze keer kwijt om onbevanging over te gaan naar Medica's Palfijn. Voor ons ligt het nummer één van deze jaargang dat pas verschenen is in december '85. Nou, er schrijftverrijg zijn ze daar op Gasthuisberg ook niet, bepaalde uitzonderingen niet te na gesproken. Maar als we dit nummer doorlezen, kunnen we wel begrijpen waarom het een beetje op zich heeft laten wachten. Het bevat niet minder dan zes degelijk uitgewerkte artikelen,

DE LEUKE INGENIEUR

Hier zit Ludo op zijn kantoor. Hij zit voor zijn bureau en drinkt. Hij is aan een nieuwe pint begonnen.

Met zijn skutelopener trekt hij alle biertjes open. De leuke ingenieur moet veel heffen.

— Ik geloof dat ik die pint maar leegdrink, zegt hij.

Hij denkt na, grijpt dan zijn pint:

— Ja, ik drink ze ad fundum!

stuk voor stuk de benaming dossier waardig. Behalve een nogal medisch-technische bijdrage over postnatale depressie, vinden we verder één over vernieuwingen in de bejaardenzorg, één over het evenwicht zelfzorg/professionele zorg, één over de arts tussen patiënt en maatschappij, één over de derde wereld als afzetmarkt voor de farma-industrie en het hoofdartikel over het hete hangijzer in geneeskunde, de stages in ontwikkelingslanden. De artikelen lijken ons allemaal degelijk uitgewerkt en gedocumenteerd en vertrekken in een behoorlijk kritische ingesteldheid ten opzichte van de traditioneel Westerse geneeskunde. Dit is geen kringblad meer, maar een blad van mensen die zich grondig vragen stellen bij hun opleiding en maatschappelijke taak. Deze Palfijn gaat niet in de prullemand zoals de meeste collega's uit andere fakulteiten, maar in ons boekenrek.

Vanzwanseke

Enquete: ASR, de grote onbekende?

HISTORIA — September 1985, Letteren en Wijsbegeerte, vijfde verdieping. Hier worden historici, maar alles is rustig. De profieren maken nooit veel lawaai, en de Historische Kring is, snif snif, dood. Geen kandidaat-pressen, geen verkiezingen, geen kring. Vijftig jaar heeft het mogen duren, het jubileum is nog gevierd, en dan: niets meer...

Maar kijk, het wonder geschiedt. Drie mensen schieten wakker, organiseren een rommelig onthaal en een heel erg verward eerste presidium. Het KOK (Koördinatiekomitee) vliegt erin maar mist ervaring en maakt fouten. Kritiek volgt onmiddellijk. Soms terecht, soms onterecht. Het KOK aarzelt, hapert, maar gaat door. De kritiek blijft, en wat doet het KOK? Ze organiseren een grootte enquête om eindelijk te weten wat er nu net fout gaat. Drie pagina's vragen over beleid, structuren, organisaties, en over wat zou moeten zijn, maar helaas niet is. En passant stelt het KOK de historici ook vragen over ASR, en haar werking.

Slechts één derde van de formulieren komt terug, en wat staat er? Ze doen het zo slecht nog niet. De voornaamste kritiek: gebrek aan informatie en de slechte integratie van licentiestudenten die elders hun kandidaturen hebben gevolgd: dat is ongeveer de helft in geschiedenis. Meer details over die interne kringkwesities vindt u in de 'Bannales', tweede editie (te koop op de unieke Historia-permanentie, L & W, 05.18).

Interessanter zijn hier de vragen over de POK (Permanente Onderwijs Kommissie) en de ASR (Algemene Studenten Raad).

Jucht, studenten jucht, een POK werkt niet per definitie slecht. Dat

beweert de enquête toch. Nuancering is hier echter wel op zijn plaats. De beoordeling hangt sterk af van behaalde successen. Zo heeft tweede lic. vorig jaar een zware nederlaag geleden in de strijd tegen de uitbreiding van de licentie-programma's, en dat is duidelijk te merken: zij hebben geen illusies meer. Eerste lic. heeft dit jaar wel iets kunnen bereiken i.v.m. readings (verplichte lektuur). Ook dat laat zijn sporen na. De kandidaturen houden zich meer op de vlakke, maar er leeft duidelijk een overtuiging dat er naar de studenten wordt geluisterd en dat zij beslissingen kunnen beïnvloeden. Uiteraard zijn zij die verwachten echte beslissingsmacht te hebben, teleurgesteld. We vrezen echter dat zij dat altijd zullen blijven.

Minder hoopvol was het resultaat bij de ASR-vragen. Alhoewel de afgevaardigden bekend zijn, blijven de structuren en de activiteiten zeer onduidelijk. Toch leest driekwart altijd Veto. Hier stelt zich een probleem. De informatie wordt gegeven, men weet waar ze te halen, en toch dringt ze niet door.

Stelletje marginalen

De gemakkelijkste verklaring hiervoor is: men wil het niet weten, en er is geen interesse. Maar dat blijkt niet waar te zijn. Een tweede mogelijkheid is dat de artikelen in Veto te veel aan achtergrondkennis vragen, kennis die men duidelijk niet heeft. In oktober wordt alles klaar en duidelijk uitgelegd, maar verdrinkt het dan niet in de zee van informatie die elke student te verwerken krijgt?

Misschien ook ligt het probleem bij ASR zelf. Het geheugen werkt met

beelden, kapstokken waaraan men alle verdere informatie kan ophangen. Geeft ASR zo'n beeld? Wij vrezen van niet. Al wat daar nu voor kan dienen is een oud gebouw in de 'sMeiersstraat, vol met affiches en slogans. Dat levert bijna vanzelfsprekend de situatie op dat men ASR vindt zweven boven de hoofden van de studenten, totaal los van de realiteit. Iedereen die ASR kent, weet dat dat niet zo is, maar het maakt het probleem er niet minder om.

Het traditioneel antwoord hierop is: de afgevaardigden hebben ook daar hun taak, zij zijn het die ASR moeten vertegenwoordigen. Dat is slechts gedeeltelijk waar, omdat niet iedere kring daar de nodige mensen voor kan vinden, en bovendien is het aan ASR om hen daarin te helpen door zelf bekendheid na te streven.

Dit eigenste blad zou daarvoor kunnen dienen, maar dan leg je de redaktie verplichtingen en beperkingen op die op zijn minst gezegd zeer omstreden zijn. En de band tussen Veto en ASR blijkt bovendien niet zo vanzelfsprekend te zijn, als we de enquête mogen geloven.

Het KOK pleit dus voor een meer geforceerde ASR die erin slaagt haar werking, die er voor de studenten is, ook aan die groep over te brengen. Dat zou zeker de werking zelf ten goede komen, omdat er meer mensen zouden gerekruteerd worden. De enquête leert ons dat daar dringend moet worden over nagedacht, zoniet, dan dreigt ASR binnen luttele jaren enkel nog uit een stelletje marginalen te bestaan. En dat mag niet gebeuren.

Namens het Historia-KOK, Dirk Van Boxem

IVde Interfakultair Songfestival Nieuwe voltrefter?

Woensdag 5 februari vindt het jaarlijkse Interfakultair Songfestival plaats. De vierde keer nu al. Ooit begonnen als een gemeoedelijke bedoening in zaal Lido zaliger, week men vorig jaar uit naar de zoveel beter geschikte mastodont-dancing Manhattan. Ook dit jaar verwacht men weer veel volk en een uitbundige ambiance.

Zeven kringen vaardigen vertegenwoordigers af: Apollon, Chemika, Landbouw, Medica, Politika (een nieuwkomer), Psychologie en VTK. Elke groep krijgt 20 minuten om zijn (on)kunde te bewijzen. Als verplichte cover werd dit jaar de Beatles-hit "Twist and shout" opgegeven. Naast een prijs voor de beste groep worden ook de mooiste visuele inkleding en de beste versie van Twist and shout gehonoreerd door een "kompetente" jury.

Na de aaneenpraterij van Bart Peeters vorig jaar, opterde men voor deze editie voor een meer frisse

verschijning: Kurt Van Egghem, bekend van o.a. Hiting en Namen Noemen.

Leute en plezier

Het grote sukses van het vorige Interfakultair Songfestival werd voor een groot deel bepaald door de naar verluidt meer dan 1700 aanwezigen. Zoals de verschillende studentenclubs mekaar op hun jaarlijks studenten-zangfeest opjutten (Limburg tegen West-Vlaanderen), zo wordt er ook een helse seer gekreërd waar de achterban van de verschillende groepen mekaar verbaal te lijf gaan.

Supporters worden door bussen opgehaald vanaf 20.00 uur aan de volgende stops: fakbar Medica, Sportzak, Bierkar, Professor en Universum. Vanaf 21.00 uur begint dan het echte spektakel. Elke groep wordt eerst voorgesteld aan de hand van een video-filmje. Het optreden zelf wordt ook gefilmeerd op de in de Manhattan alom tegenwoordige videoschermen.

Voor een avondje rock en lol slechts één adres: Manhattan op woensdag 5 februari. Wij zullen er ook zijn.

Welkom in mijn onderwereld

Tentoonstelling:

Paul Snoek & Co

Vanaf vrijdag 31 januari loopt er in Leuven een tentoonstelling rond het lang miskende grafische werk van L.P. Boon (zie elders in deze Veto). Boon is één van die opvallende dubbeltalenten (in de zin van én schrijver én schilder) in de naoorlogse Nederlanden. Paul Snoek is een tweede voorbeeld. Net als Boon had hij wellicht meer waardering voor zijn schilderijen dan voor zijn gedichten willen krijgen, zeker op het einde van zijn leven. Aan dit "enfant terrible" van de Vlaamse literatuur wordt in *Het Paleis voor Schone Kunsten* een tentoonstelling gewijd onder de titel *Paul Snoek & Co.*

Snoek wist van zichzelf dat hij een moeilijk en wisselvallig man was. Hij heeft er zelf het nodige toe bijgedragen om die myte in stand te houden. Schreef hij niet met het oog op een eventuele biografie: "Ergens blijf ik de voorkeur geven aan een verzameling van allerlei idiole en krasse uitspraken die ik in het verleden gedaan heb. Een bundeling van tegenstrijdige interviews geeft een beter beeld van wie ik ben?". Herwig Leus heeft deze opmerking ernstig genomen. Zijn boek: "Ik ben steeds op doorgesit. De wonderlijke avonturen van Paul Snoek in Vlaanderen, in Rusland en overal elders ter wereld" is een montage van interviews en brieffragmenten van en over Paul Snoek, een kronologisch geordende mengeling van kritische uitspraken en woorden van lof van en over de man die zich als de grootste naoorlogse dichter van de Lage Landen betitelde. De tentoonstelling "Paul Snoek & Co" heeft eveneens met zijn suggestie rekening gehouden. Op enkele tientallen panelen krijgt zijn persoonlijk-

heid gestalte. Het materiaal is kronologisch geordend: van de traditionele schoolbankiekkies tot het teleksbericht van zijn dodelijk ongeval.

De nadruk ligt vooral op zijn ontwikkeling als dichter: zijn leermeesters, zijn medewerking aan een aantal tijdschriften, enkele manuscripten en talrijke ongepubliceerde foto's. Een aantal van zijn gedichten werden op grote panelen uitvergroot.

Dichter, zakenman en rebel

De jonge Snoek had grote bewondering voor de poëzie van de Vijftigers. Het is voor hem een levenslange frustratie geweest dat hij nooit heeft kunnen publiceren in *Tijd en mens*, het tijdschrift van de naoorlogse Vlaamse avant-garde, waaraan mensen als Boon, Claus en Walravens meewerkten. Het spookbeeld van de all-round kunstenaar Claus is hem blijven bekeken, zo wil het de myte. Reeds in '59 zei hij: "Onder de naoorlogse Vlaamse dichters zijn er drie van formaat: Hugues Pernath, Hugo Claus en ik. Ik ben de grootste."

Als zakenman was hij even onrustig als dichter. "Ik heb alles en nog wat gelezen. Rimbaud is ook geïndigd als wapensmokkelaar." Enkele malen zat hij dicht bij het financiële faliet. Uit de meeste getuigenissen blijkt dat hij een egoïstisch en lastig karakter had. Hij was een dwarsligger en was dat opzettelijk en met plezier. "Ik heb altijd iets van een kind in me gehouden. Nu nemen ze je wel kwalijk als je iets doet dat niet past bij je leeftijd... Maar ik doe nu eenmaal graag anders dan een ander, en in een kleinburgerlijk milieu wordt je dat niet in dank afgenomen. Maar anders is het zo saai."

Schildersverdriet

De vader van Snoek was een zondags-schilder die tijdens de oorlog op die manier in het onderhoud van zijn gezin voorzorg. Zelf heeft Snoek zich zijn hele leven intensief met schilderen bezig-

gehouden. Als student is hij diep onder de indruk van het werk van Lucebert. Het ergert hem vreselijk dat hij enkele jaren te laat geboren is om deel te kunnen uitmaken van de internationale Cobra-beweging. Zijn eerste tentoonstelling houdt hij in 1967. In de daaropvolgende jaren neemt hij nog deel aan de activiteiten van G 58 (Groep 58, een groep plastische kunstenaars).

Tijdens de jaren '60 krijgt hij volop erkenning als dichter en lijkt hij zijn ambitie om schilder te worden te vergeten. In '69 neemt Boon afscheid van de literatuur en wil zich uitsluitend nog met schilderkunst bezighouden.

Snoek, te gevoelig voor alles wat er in het kleine kunstenaarswereldje gebeurde, volgt zijn voorbeeld. In 1972 verklaart hij: "Dichten kan ik niet meer. Ik word er maf van. Met woorden zit je altijd vast. Maar kleuren kun je mengen. Nu ben ik gek op verf." Wat niet wegneemt zowel Boon als Snoek in de daaropvolgende jaren bleven schrijven.

Veel meer dan een kortstondig kommercieel succes is het voor Snoek niet geweest. De verhoopte erkenning heeft hij nooit gekregen. Ook Snoek & Co stelt slechts enkele gereproduceerde schilderijen ten toon. Paradoxaal kon Snoek zijn schildersverdriet alleen maar uitdrukken in de gelijknamige dichtbundel.

Snoek & Co in het Paleis voor Schone Kunsten is nog te bezichtigen-tot 28 februari (dagelijks van 10.00 tot 18.00 uur). De toegang is gratis. Een katalogus is verkrijgbaar en bevat veel fotomateriaal en een drietal opstellen (250 fr zw/w, 88 p.).

Paul Snoek: een moeilijk man, zowel voor anderen als voor zichzelf, maar — naar eigen zeggen althans — één van de beste naoorlogse dichters.

Erwin Jans

De Geliefde Jozef van den Berg

Daar een teatermaker volle zalen trekt, moge al geen allezeggende kost zijn, maar dat die na zijn voorstelling nog een staande ovatie kado krijgt, is (in Vlaanderen althans) helemaal een zeldzaamheid. Jozef van den Berg echter, is daar in de Singel in Antwerpen voor de zoveelste maal weer in geslaagd. Toch kende Van den Berg niet altijd rozegeur en maneschijn in zijn carrière.

partij (Mevrouw de Heks, de Koning, Grootooit, Portemonnee, Pietje de Rups en Frederik de Vogel).

De geliefden

In *De Geliefden* is Jozef van den Berg een schipbreukeling die met zijn familie, toeval of niet, voor een grote groep mensen aanspoelt en na een voorzichtige poging tot toenadering bereid is deze mensen het verhaal van zijn reis, zijn familie... en zijn verhaal over de liefde te vertellen.

Het is opvallend hoe hij tijdens de voorstelling met zijn publiek omgaat. Reeds van bij het begin spreekt hij zijn toeschouwers aan; hij vraagt waar hij zich bevindt, wie zij zijn en wat ze daar komen doen, maakt grapjes over hen, doet alsof zij een stam zijn en duidt er

dan het opperhoofd van aan, laat hem met een dik touw zijn kost over de zandhelling trekken, vraagt een willekeurige vrouw of zij even moeder wil spelen, terwijl iemand anders dan voor rijke om Harrie moet doorgaan.

Over de geliefden, de liefde, hun liefde, het klinkt zeer zwaar (en zo is het stuk op bepaalde momenten ook) alhoewel de komische noch gezins ontbrekt. Het geheel is weldadig — soms overadig — doorspekt met grappen en grollen, zodat *De Geliefden* vaak een kabarettachtige indruk maakt. Maar of Jozef van den Berg ja of neen een verteller, poppenspeler, kabarettier of acteur is, het doet er allemaal niet toe. Feit is, hij heeft menigeen al een zeer geslaagde avond bezorgd. Waarvan akte!

Yolande Ulenäers

Erkenningsvergadering mislukt

Afgelopen donderdag 23 januari was het de bedoeling om de erkenning van de vrije verenigingen voor 1986 te bespreken binnen de Financiële Controlekommissie van de vrije verenigingen (FKK). En dit op basis van de nieuwe criteria die door het FKK zelf uitgewerkt waren (zie Veto nr. 13).

Om subsidies te ontvangen als vrije vereniging (partijpolitieke organisaties, derde wereldkomitees, ...) moet elk jaar erkend worden. Hiervoor zijn een aantal criteria ontworpen door de Raad voor Studentenvoorzieningen (RvS). Deze raad moet dus ook haar zegen geven over eventuele wijzigingen aan deze criteria. De effectieve controle over het verlenen van subsidies in het erkennen van verenigingen ligt bij de overkoepelende studentenorganisatie, ASR dus.

Eind december heeft de FKK haar advies over een wijziging van de erkenningscriteria dan ook doorgegeven aan ASR en KrUL. KrUL heeft zich hierover als volgt uitgesproken: een overkoepelende studentenorganisatie mag zich niet bezighouden met de subsidiëring van vrije verenigingen. Het is de RvS die deze taak moet waarmaken. Ze spreekt zich dan ook niet uit over de voorgestelde criteria. Binnen ASR is de discussie nog volop aan gang en is het resultaat nog moeilijk te voorspellen. Maar het gaat wel duidelijk in een andere richting. Zo vindt men bijvoorbeeld dat ASR zich wel degelijk met de FKK moet bezighouden. Bij de criteria mag wel degelijk een inhoudelijk criterium gevoegd worden dat beperkingen oplegt aan de ideologie die een vereniging mag verspreiden. Racisme en Rechten van de mens worden hierbij vermeld.

Daarna gaan ASR en KrUL met hun respectievelijke standpunten naar de RvS waar een definitieve beslissing

moet vallen. Gekonfronteerd met deze situatie vond de meerderheid van verenigingen in de FKK het niet zinvol om op dat moment de erkenning te bespreken op basis van de nieuwe criteria die nog niet geldig waren verklaard door RvS. Men vond de kans te groot dat ze gewijzigd zouden worden.

Wel vraagt men aan de bevoegde instanties om de onduidelijke toestand zo snel mogelijk op te klaren door een snelle beslissing over nieuwe criteria. Nadien zou de FKK de erkenningsdossiers bespreken zodat de normale werking van de FKK kan ingezet worden. Verder heeft de vergadering nog volgende standpunten ingenomen:

- De FKK vraagt met aandrang dat rekening zou gehouden worden met het advies dat zij op 12 december 1985 geformuleerd heeft, bij de beslissingen over nieuwe erkenningscriteria. Deze acht voorgestelde criteria (zie Veto 13) zijn het resultaat van een lange discussie binnen de FKK. De bedoeling ervan is de erkenning meer controlebaar te maken door het invoeren van scherpere beoordelingen in de criteria. De FKK is van oordeel dat men niet zomaar mag voorbijgaan aan een advies gegeven door de betrokkenen zelf.

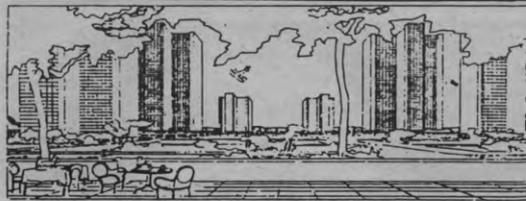
- De FKK wenst te beklemtonen dat de subsidiëring van vrije verenigingen geen weggevoegd geld is, maar een uiting van de openheid van deze universiteit en een stimulans voor de maatschappelijke bewustwording van de studenten. Er is wel degelijk een serieuze controle op de besteding van de gelden waarvoor er een garantie is ingebouwd dat overheidsgeld ten goede komt van de student.

- De verenigingen van de FKK willen dan ook front vormen voor het voortbestaan van de subsidiëring van vrije verenigingen en keuren alle initiatieven die hiertegen ingaan af.

Peter Bruegelmans
voorzitter FKK

Van den Berg tijdens de slotscène uit "De Geliefden": de Koning verklaart zijn liefde aan Mevrouw de Heks. Dit is één van de poëtische hoogpunten uit deze voorstelling.

Postmodernisme in architectuur

Er bestaat geen postmoderne architectuur. Architecten maken architectuur, en het resultaat is nu eens goed, dan weer slecht; helaas meestal slecht. Er bestaan weliswaar architecten van wie algemeen wordt aangenomen dat ze 'postmoderne architectuur' maken, maar dat is misleidend: er bestaat geen postmoderne architectuur. Wat wél bestaat zijn *theorieën over het postmodernisme in de architectuur*, en dat is heel wat anders: een theorie is een reflectie over feiten en gegevens uit de realiteit. Het geheel van theorieën leidt een apart bestaan: verschillende theorieën gaan met mekaar in de clinch, en de praktijk van de hedendaagse architectuur is daarin enkel het onderwerp, niet het resultaat.

Maar die theorieën komen niet zomaar uit de lucht gevallen, natuurlijk. Als er in de hedendaagse cultuur één discipline bestaat waarin het invoeren van het begrip postmodernisme gerechtvaardigd is, dan is het wel de architectuur. De architectuur — en niet alleen die met een grote A — is in de voorbije twintig jaar grondig van aangezicht veranderd, in zulke mate dat het helemaal niet verwonderlijk is dat men nu de Moderne Architectuur dood verklaart.

Eén van de essenties van het postmodernisme ligt dus, ook in de

Het Teatro del Mondo van Aldo Rossi is een gelegenheidstheater gebouwd op een boot naar aanleiding van de Biennale van Venetië in 1980. De constructie is Venetiaans in hart en nieren, zonder een kopie te zijn van historische architectuuro oplossingen. Ze herinnert aan een rijk, maar gediversifieerd verleden.

“Waarom haat je me toch zo!”

VOLGENDE MAANDAG (3 FEBRUARI) SPEELT TEATER “MALPERTUIS” UIT TIJLT IN DE LEUVENSE STADSSCHOUWBURG DE MOED OM TE DODEN VAN DE ZWEDSE auteur Lars Norén (° 1944), een voorstelling die om verschillende redenen beslist een aanrader is: een pracht van een tekst, een knappe regie en een vertolking die ver uitstijgt boven wat je meestal in Vlaanderen te zien krijgt.

Lars Norén is nu (nog) niet bepaald beroemd in Vlaanderen, maar volgens Karst Woudstra — de Norén-specialist in Nederland en ook de regisseur van *De Moed op te Doden* — is hij na August Strindberg “de grootste” uit het Noorden. Norén heeft nu al een tiental toneelstukken geschreven, enkele ervan werden ook al in het Nederlandse taalgebied opgevoerd, o.a. *De Vorstenikker*, *Een Vreselijk Geluk* en *Demonen*, allemaal in een vertaling van Woudstra. De thematiek van Noréns stukken is herkenbaar, maar hoogst kompleks: hoe verhoudt het ik zich tot de maatschappij?

Nuances

In *De Moed om te Doden* is deze thematiek verengd, maar ook verwijkt tot de vader-zoon relatie. De verenging ligt in de beperkte veralgemeenbaarheid, de verrijking in de diepgang van de uitwerking. Het stuk is inderdaad verre van oppervlakkig en je kan bijna niets stueren zonder het ook onmiddellijk te nuanceren. De

zoon (Leslie De Gruyter) is een opstandige, ongevoelige man die zijn vader nodeloos de duivel aandoet. Maar tegelijk is het ook verstaanbaar dat hij op eigen benen wil staan en zijn vader weg wil. De vader (Dries Wieme) is een oude zeurpriet, een bitter en sjargrijng stuk verdriet, die bovendien door zielig te doen probeert elke inspanning te vermijden. Maar hij heeft een hard leven achter de rug — hij was 40 jaar lang kelner — en heeft zijn zoon nooit materieel in de kou laten staan, misschien heeft hij nu wel recht op een wederdienst?

Het probleem is dat vader en zoon mekaar niet kennen en zo mekaar vaak ongewild pijn doen. Als het doek opengaat zie je de zolderkamer van de zoon, armzalig bemueveld en ongezeelig: het is een lage kamer die meteen een ondraaglijke sfeer van beklemming creëert. Links zit de vader, zo ver mogelijk er vandaan de zoon. Hun gesprekken balanceren voortdurend tussen giftige woordenwisselingen en slaande ruzie. De zoon verwijt zijn vader doden.

De prachtige tekst van Norén/Woudstra wordt heel realistisch gebracht: de acteurs nemen nauwelijks afstand van hun rol. Bovendien wordt ook de klassieke structuur van het stuk gerespecteerd. In die aanpak die duidelijk verwijst naar de klassieke tragedies, krijgt het verhaal dan ook een dimensie die uitstijgt boven de anekdotiek van dit geval. Dit is ook te danken aan het knappe akterwerk van Wieme en De Gruyter, die het verhaal — hoe erg ook — geloofwaardig maken. Dat het stuk door zijn thematiek ook “voor voor psychologen” is, maakt het geheel alleen maar boeiender.

De Moed om te Doden is “ouderwets toneel, maar oerdegelijk. Een bewijs dat er ook buiten het experimentele toneel nog leven is.

Koen Van Muylen

vader ongeveer alles en de vader weet niet waarom. “Waarom haat je me toch zo!”, roept hij meer dan één keer.

Zo wil de vader bv. weten hoe het met zijn zoons vriendin, Radka (Ingrid De Vos), gaat. De zoon ervaart die belangstelling echter als een aanval op dat kleine beetje geluk dat ze delen en antwoordt daarom kort en bitzig. Via bitter-komische, soms Pinteriaanse dialogen wordt het verleden verder opgevoerd en meteen ook de toekomst. Het enige wat de zoon ontbreekt om zich te ontdoen van zijn vader is de *moed*, hij haat hem zo hartgrondig dat het verder geen probleem zou zijn. De vader snapt die haat niet en giet door zijn veelvuldige “heilige verontwaardigingen” (niet steeds overtuigend gebracht) alleen maar olie op het vuur.

Radka

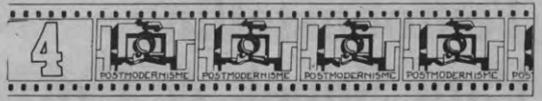
Als buitenstaander/toeschouwer besef je dat er een tragedie gaat volgen en wacht je op de directe aanleiding. Die komt er in de figuur van Radka, de vriendin van de zoon dus. Laat op de avond komt ze aan op het “feestje” — ze is zangeres in een (bedenklijke) nachtclub. De vader voelt de man in zich nog eens wakker worden en probeert haar te verledenen, wat nog lukt ook omdat zij — dronken — alle controle verliest. De zoon, die al was gaan slapen, betrapt hen en vanaf dan staat de afluop vast: de volgende ochtend zal de zoon eindelijk zijn vader doden.

De prachtige tekst van Norén/Woudstra wordt heel realistisch gebracht: de acteurs nemen nauwelijks afstand van hun rol. Bovendien wordt ook de klassieke structuur van het stuk gerespecteerd. In die aanpak die duidelijk verwijst naar de klassieke tragedies, krijgt het verhaal dan ook een dimensie die uitstijgt boven de anekdotiek van dit geval. Dit is ook te danken aan het knappe akterwerk van Wieme en De Gruyter, die het verhaal — hoe erg ook — geloofwaardig maken. Dat het stuk door zijn thematiek ook “voor voor psychologen” is, maakt het geheel alleen maar boeiender.

De Moed om te Doden is “ouderwets toneel, maar oerdegelijk. Een bewijs dat er ook buiten het experimentele toneel nog leven is.

Koen Van Muylen

De Moed om te Doden is te zien op maandag 3 februari in de Stadsschouwburg om 20.00u.

architectuur, in de *historische voorwaarden* ervan: gedurende de jaren '60 en '70 is op alle niveaus een kentering gekomen in het debat over, en in de realiteit van de architectuur.

Bonjour Corbu

De jaren twintig zijn de jaren van de strijd in de voorhoede van de moderne architectuur. Het zijn de jaren van het Bauhaus, van de Stijl en van de jonge Zwitser Le Corbusier.

De verwachtingen zijn groot: de architectuur staat op de drempel van een nieuw tijdperk. Dat beweren althans Walter Gropius, leider van het Bauhaus, Theo van Doesburg, leider van de Stijl, en Le Corbusier, stichter van het tijdschrift *L'Esprit Nouveau*. De heren zijn het met mekaar niet helemaal eens, maar ze hebben een gemeenschappelijke vijand — de verstarde academische bouwkunst — en een grenzeloos vertrouwen de toekomst. Een toekomst waarin de mens dankzij de technologische vooruitgang meester zou moeten worden van zijn situatie. De resultaten van de technische vooruitgang werpen voor Le Corbusier een nieuw licht op de eigenlijke taak van de architect: “*De Esthetika van de Ingenieur en de Architectuur zijn twee zaken die parallel lopen en liggen in elkaars verlengde*”. Voor Le Corbusier wordt een woning een machine, “*une machine à habiter*”. De taak van de moderne architect is het nauwkeurig kalkuleren van deze machine.

De stad

Dit vertrouwen in de techniek resulteert in een nieuwe esthetiek: strakke, sobere, witte architectuur zonder ornament.

Maar de utopie die de moderne architecten voor ogen hadden, was niet enkel een esthetische utopie; het was bovendien een *sociale utopie*. De architect wordt bouwen van een betere wereld, en de modellen die de voorhoede-architecten ontwerpen worden hoe langer hoe ambitieuzer en utopischer. Le Corbusier ontwerpt in 1931 zijn *Ville Radieuse*, de stralende stad, een papieren kompositie van strakke hoogbouwtorens midden in het groen. Deze stad is volgens Le Corbusier de oplossing voor het *probleem van de stad*: een probleem dat hij konstateerde in de epidemie-wijken van de chaotische 19de eeuwse stad.

In de loop van de volgende decennia veroverde de moderne architectuur de hele wereld: Henry Russel Hitchcock en Philip Johnson spreken zelfs van *The International Style*. En in de jaren '50 is er de doorbraak van een *fetelijk modernisme*: de wederopbouw van de door de oorlog geteisterde wijken, en de verdere expansie van de steden gebeurt zeer drastisch en ingrijpend. De gaten in de stad worden gevuld met kokers van staal en glas, en het stedelijk weefsel wordt door speculatiebouw aan stukken gereten (zie bijvoorbeeld de Noordwijk in Brussel).

De utopie mislukt

Bovendien worden de utopische modellen van de pioniers van het modernisme (Le Corbusier, Mies van der Rohe, Ludwig Hilberseimer...) stilaan ontmaskerd: ze hebben, in hun radicaliteit, een *totalitair* karakter. En daardoor schieten ze hun doel voorbij. Een perfect draaiende woonmachine en dito stad is niet in staat om de sociale utopie die ze in het vaandel draagt te realiseren.

De daadwerkelijke uitvoering van utopische stadsontwerpen als Chandigarh toont dit aan: de modellen die de architecten maken verlopen niet en stuiten op intern verzet, zoals op vandalisme en op onregelmatige wildbouw.

Kortom: de utopische architect is niet in staat om zijn “taak” te vervullen, namelijk het bouwen van een betere wereld. Integendeel werken de naïeve modellen negatief: ze kunnen gezien worden als *legimerende utopieën*, die de kaalslag en de afbraak van het stedelijk weefsel als het ware goedpraten.

In de jaren zestig en zeventig wordt de diagnose gemaakt: de moderne architectuur heeft gefaald in alle opzichten. Na een halve eeuw moderne architectuur en stedebouw (het laatste is opgevat als een logisch uitvloeisel van het eerste) zijn de resultaten nefast en zijn de voorwaarden gekreëerd voor een ideologische ommekeer, en voor iets dat postmodernisme genoemd wordt.

Het pantser van de moderne architectuur begint inderdaad barsten te vertonen: jonge voorhoede-architecten wijken af van de strakke staal-, glas- en betonarchitectuur die gemeengoed was geworden. De architect wordt opnieuw *homo ludens*, een ‘vindingrijk’ en ongeremd ontwerper van frivole of detailrijke gebouwen. Dat is althans wat men konstateert bij architecten als Robert Venturi (die vaak werkt met klassieke motieven zoals boogjes en frontons), Michael Graves (de kampioen van de kitsch) en meesters als James Stirling, Hans Hollein en anderen.

Italianen

Maar de situatie is helemaal niet zo eenvoudig. De Italianen Aldo Rossi en Giorgio Grassi bijvoorbeeld, nemen de morfologische, vormelijke stadsanalyse als vertrekpunt voor hun sobere, maar rijke architectuur.

Voor Rossi is de stad zelf een architectonische constructie die niet als een *functionele machine*, maar wel als een complexe vorm moet gezien worden. De formele structuur van een stad (of van een dorp of wat dan ook) is fundamenteel dan de inhoud: architectuur maken is dialogeren met, en opbouwen van een formele structuur; architectuur is geen rationele en functionele planning. In zijn ontwerp verwerkt Rossi ook een creatieve manier zijn kennis van de geschiedenis van de stad, zoals in het *Teatro del mondo*, een teatergebouw op een boot in Venetië (zie foto).

Semantische strijd

Eén ding is duidelijk: anno 1975 ziet de voorhoede van de architectuur er grondig anders uit dan voorheen, en gekonfronteerd met deze realiteit introduceert de handige, maar niet bijster eerlijke kritikus Charles Jencks het begrip postmodernisme in de architectuur. Ruwweg associeert hij het postmodernisme met een voorbeeld voor frivoliteit. En daarmee is het hek van de dam: op dat moment barst er een geweldige *semantische machtsstrijd* los. Sommige architecten willen graag postmodern genoemd worden (Venturi, Graves), maar anderen willen dat helemaal niet, terwijl ze door sommige theoretici toch zo omschreven worden (Aldo Rossi, Peter Eisenman).

De strijd die *theoretici* als Charles Jencks, Paolo Portoghesi, Isaac Stern, Heinrich Klotz en Peter Eisenman onder mekaar voeren is een apart hoofdstuk: het is een strijd tussen theorieën waarbij het er op aan komt zijn eigen visie door te drukken en zijn eigen afbakening van de *postmoderne architectuur* tot de algemeen gangbare te maken. Jammer genoeg is het pleit *de facto* al beslecht: Charles Jencks heeft gewonnen. (hier verder op ingaan is zinloos: het sop is de kool niet waard).

Realiteit

De realiteit van de hedendaagse architectuur staat dus relatief los van de theorieën van het postmodernisme in de architectuur. Vandaar dat de *postmoderne architectuur* niet bestaat. Die bestaat enkel theoretisch, zij het dat binnen de theorie van Jean-François Lyotard noodzakelijk *alles* postmodern moet genoemd worden. Maar ook dat is maar een theorie.

Aan architecten die stevast menen dat ze toch postmoderne architectuur maken, ontbreekt het nachts niet. Maar het zal wel geen toeval zijn dat dit nu juist de minst creatieve zijn: ze konformerden zich aan de eenvoudige schema's en aan de ‘beeldekens’ uit de ‘boekjes’ van de ‘postmoderne architectuur’.

Didier Wijnants

Kunst is een 'eigen' manier van zich uitdrukken, een 'eigen' manier om de dingen rondom zich te ordenen. De schrijver doet het met pen en papier, de schilder met penseel en verf, de cineast met de kamera en de pellicule... Wanneer een kunstenaar één kunstvorm als ontoereikend ervaart om zich expressief te verworven, gebeurt het wel eens dat hij naar een komplementaire discipline grijpt en zo zijn onmacht om greep te krijgen op de hem omringende wereld wet te kompenser. Bij ons, in Vlaanderen en Nederland, werd (wordt) zo'n dubbelkunstenaarschap o.a. beoefend door H. Claus, J. Cremer, P. Snoeck, G. Walschap en zeer zeker ook door L.P. Boon. Zij kozen (kiezen) voor de combinatie literatuur en picturale kunst. Vanaf vrijdag 31 januari tot woensdag 5 februari krijgen we in het Leuvense 8-urenhuis (Maria-Theresiastraat 121) heel uitzonderlijk de gelegenheid om de beeldende en literaire werken van de in 1979 overleden Aalsterse dubbelkunstenaar L.P. Boon te bezichtigen.

L.P. Boon is bij de grote menigte vooral bekend als Vlaams schrijver van (soms heel) vulgare en socialistische romans. Tijdens zijn 67-jarige leven heeft deze Aalstenaar echter ook naar schatting zo'n 1500 beeldende werken gesneden, getekend, geassembleerd, geborsteld of gebeeldhouwd. Deze 2 kunstuitingen van L.P. Boon hebben mekaar in de loop van zijn artistieke carrière afwisselend gedomineerd.

Kijk op de wereld

L.P. Boon is steeds een fervent tegenstander van de materiële beschaving geweest omdat zij, volgens hem, met haar overredende technologie en rationalisme alles en iedereen tot objecten herleidt. Er is geen aandacht en plaats meer voor het eenvoudige, het rustige, de gevoelige communicatie met de natuur en de medemens. Hierdoor wordt de 'gewone' man zijn eigenheid en zin van bestaan ontnomen en vervalt hij tot een machteloos slachtoffer in de bloedige handen van de leidende klassen die de groeiende technologie als machtsapparaat hanteren. De mensheid, of wat er nog van over blijft, staat volgens L.P. Boon aan de afgrond van een diepe ravijn. In zijn literaire en picturale werken bindt hij dan ook vooral tegen deze catastrofale maatschappijontwikkeling een strijd aan.

Beeldende kunst

Hoewel de picturale werken van L.P. Boon tijdens zijn leven vaak afgedaan werden als een marginale activiteit van een literair gigant, geven ze toch een zeer overzichtelijk en volledig beeld van zijn evolutie als kunstenaar en levensspesimist.

Aanvankelijk leek L.P. Boon voorbestemd tot een carrière als schilder. Als jonge knaap volgt hij dag- en avondlessen in de Aalsterse schildersakademie en, gesteund en geïnspireerd door de bekende Vlaamse schilders Maurice Roggeman en Robert van Kerckhove, wordt hij er met verschillende belangrijke onderscheidingen geëerd. Van meet af aan is duidelijk dat zijn schilderij niet een louter esthetische aangelegenheid is maar ook ruimte moet laten om (in zijn strijd tegen de groeiende technologie) onderliggende ideeën te kunnen uitdrukken.

Wanneer L.P. Boon in augustus 1940 uit Duits krijgsgevangenschap terugkeert en hier te lande geen werk vindt, breekt voor hem een deprimerende maar ook zeer creatieve (zowel literair als picturaal) periode aan. In sommige tonen tekent hij — sterk verwant met de expressivistische werken van Van Gogh — het verworpen, machteloos, ontmenslijkt lopenproletariaat temidden van hoogoprijzende, grauwe muren, sym-

L.P. Boon leeft weer Retrospektieve in Leuven

bool van de alles verstekende technologische vooruitgang. In die actieve periode komt L.P. Boon echter ook tot de bevinding dat hij zijn inspiratie en ideeën veel sneller en efficiënter inhoud en vorm kan geven in een roman dan in een schilderij. Daarom heeft hij zijn aandacht en energie in zijn strijd tegen het verval van de maatschappij meer dan 15 jaar lang op de literatuur toegespist.

Want het is pas in 1960 dat L.P. Boon, wanneer hij merkt dat zijn literaire opstandigheid tot niets leidt, uit ontgoocheling en scepticisme opnieuw beeldende werken gaat creëren. Het zijn vooral kollages, tekeningen, schilderijen en assemblages waarin de vroegere somberheid plaats heeft gemaakt voor speelse erotiek. De sensuele, aanlokkelijke en soms wreedaardige meisjesfiguren die worden afgebeeld, getuigen van een diepe natuurverering en van een even diepe verschuiving van de technologie. Deze vrouwenematiek, als teken van verzet, zal ook zijn latere picturale werken blijven domineren. Bij het begin van de 70'er jaren schildert hij na een wat kalmer periode immers een groot aantal tekeningen waarop 'zijn' vrouwen, veelal in verbondenheid met Moeder Aarde, een symbolische strijd voeren met de technologische beschaving, in de vorm van een wiel, motor, dynamo. Vanaf 1975 maakt L.P. Boon tientallen landschappen in pastel of olieverf waarin hij andermaal zijn liefde tot de natuur en de verloedering van het milieu tot uiting brengt. Tijdens zijn twee laatste levensjaren legde L.P. Boon nog een verhoogde picturale bedrijvigheid aan de dag. Als laatste verzet tegen een vervreemde technologische maatschappij gaat hij in ruim 200 werken — olieverfschilderijen, gouaches, pastels en potloodtekeningen — op zoek naar de oer-erotiek van de mensheid. Beïnvloed door F. Rops en Martin van Maele beeldt hij meisjes en vrouwen uit in hun seksuele handelingen, gaande van masturbatie tot bestialiteit, tot zelfs cohabitaie met een boomtak. Hoewel deze beelden, net als veel van zijn vroegere erotische werken opgebouwd, zijn rond het vrouwmotief, verschillen ze op formeel en inhoudelijk vlak toch van die jongere creaties omdat alles nu is weergegeven in sombere kleuren en Boons erotische fantasieën niet langer bedekt, verhuld, maar wel direct en ongebreideld worden afgebeeld. De erotiek was voor L.P. Boon een religie geworden.

Aanvankelijk schilder, slaat L.P. Boon

snel tot de literatuur over omdat hij ervaart zijn ideeën, zijn boodschappen sneller en beter in geschreven werk te kunnen uitdrukken. Zijn romans zijn overwegend een combinatie van realisme en naturalisme. Realisme omdat hij bij het schrijven weinig fantasie gebruikt en omdat hij mensen uit zijn naaste omgeving (en zichzelf) als personages voor zijn verhalen kiest. Dit alles weergegeven in een taal die hem recht uit het hart komt, de taal ook van de 'gewone' man. Naturalistisch omdat hij een grote voorkeur heeft voor mensen die marginaal, aan de zelfkant van de maatschappij leven. L.P. Boon, gekant tegen de materiële vooruitgang en socialistisch geïnspireerd, schrijft vooral verbitterde verhalen waarin hij op scherpe wijze de maatschappelijke instellingen aanvalt en op zoek gaat naar een ideaalstaat. Zo'n utopia kan er volgens L.P. Boon enkel groeien tussen mensen met een geweten. Omdat die grotendeels ontbreken, stelt hij zich in zijn literaire werken tot doel om deze lui al shockerend een geweten te schoppen. Al gauw komt hij tot het inzicht dat zijn revolutionaire geschriften de jongere generatie nauwelijks beroegen en de ideale staat niet haalbaar is, omdat de Vlaamse mensen te behoudsgezind, te veel hun eigen kleine leven willen leiden. Het socialisme wordt bedreigd door gebrek aan solidariteit.

Ondanks deze grote ontgoocheling bleef L.P. Boon links onverminderd trouw. Zijn literaire strijd krijgt echter een ekstra dimensie. Naast de aanklachten van de wanpraktijken van de overheid gaat L.P. Boon zich in zijn sociale romans ook tegen zijn 'eigen', 'gewone' man richten. Hij wil hem door zijn literaire werken laten inzien dat het echte socialisme een kollektief geweten vereist en enkel kans op slagen heeft met een vernieuwde solidariteitsetos. Hij schetst de arbeider dus zoals hij is, zonder hem te sublimeren. Vele van zijn sociale romans zijn in een vroegere periode gedateerd en verhalen over de figuren die tegen de bestaande orde revolteerden (Pieter Daens, de Geuzen...). Heel af en toe worden de geëngagede romans afgewisseld door pornografische experimenten die kwa tema sterk aansluiten bij de erotische picturale werken (Mieke Maaike, Zomerdagdroom...).

L.P. Boon in Leuven

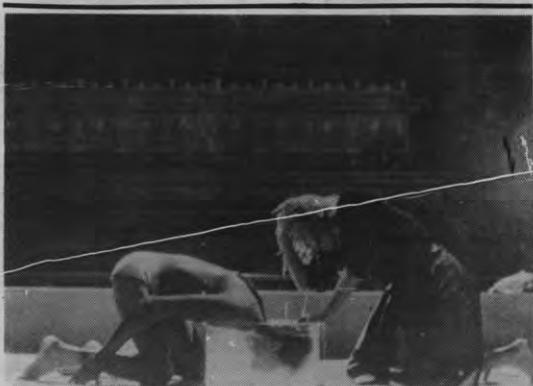
De Boonweek wordt op vrijdagavond plechtig geopend door H. Brems (KUL). Hij is hiervoor de gheprie

persoon omdat hij zich de laatste jaren binnen zijn cursus 'Poëzie en beeldende kunst' (Germaanse filologie) heel intens heeft bezighouden met de relatie tussen literatuur en beeldende kunst in Nederland en Vlaanderen. Later op de avond volgt er nog een toneelvoering van L.P. Boons 'Mijn kleine oorlog' door Theater Commyn. 'Mijn kleine oorlog' is eigenlijk een dagboek waarin L.P. Boon aan de hand van kronieken en anekdootjes op een soms realistische, soms vulgare of aangrijpende toon het leven tijdens de oorlogsjaren en de eerste vreesjaren in zijn eigen Aalst vertelt. Dit toneelwerk werd enkele jaren geleden reeds op schitterende wijze in het Leuvense Stuc opgevoerd. Van zondag tot woensdag zal er ook een groot deel van zijn picturale oeuvre te bezichtigen zijn. Maandagavond geeft Boon-

kenner bij uitstek Herwig Leus met behulp van audiovisueel materiaal een lezing over de Aalsterse kunstenaar. En dinsdagavond, tenslotte, zullen er twee Boonfilms vertoond worden.

In 'Bom' (1967), een film van Robbe de Hert, speelt L.P. Boon zelf mee. Het scenario is van Grapjous en Robbe de Hert. Boon heeft er achteraf een boekje aan gewijd waarin hij natuurgetrouw het verloop van de opnamen schetst en commentaar geeft bij de foto's. De tweede film is 'Meneu'. Het is een verfilmd door Lili Rademakers van L.P. Boons gelijknamige roman uit 1955. Een zeer goede prent. Een hele boterham dus die u zeker niet mag vergeten op te eten.

Luk Raemackers

Theater zonder woorden is niet moeilijk met je hoofd onder water.

AKT-vertikaal speelt "Imitatie S" Teater met voetnoten

DE LIEFDE OBSEDEERT DE LITERAATUR, DUS OK HET TEATER. HET IS DAAROM NIET BEPAALD GEMAKELIJK OM NA EEN PAAR EEUWEN GEPRAAFT (EN GELUUD) OVER dit tema, nog iets relevant en nieuw te brengen. In *Imitatie S* is "AKT-Vertikaal" er wel in geslaagd een origineel standpunt in te nemen, en door die visie, de mooie vormgeving en muziek, is dit zeker een vermeldenswaardige voorstelling. Maar tegelijk is *Imitatie S* te veel in het workshop-stadium blijven steken, waardoor de voorstelling toch niet echt bijblijft.

Volgens Ivo van Hove (dit seizoen de huisregisseur van "AKT-Vertikaal", dus ook van *Imitatie S*) is het uitgangspunt van deze voorstelling de romantische liefde zoals je die het meest treffend terugvindt in de Amerikaanse musical. Vanuit dit concept werd dan geïmproviseerd, geprobeerd en gefantaseerd, op zoek naar de geloofwaardigheid van de "Liefde". Bewust werd geen literair werk gevolgd omdat de acteurs (Goede Derick en Peter van Asbroeck) en de regisseur hun eigen visie wilden doordrukken.

tie, zodat de verschillende imitatie(scen) uiteindelijk gaan vervellen, al zijn ze op zich best heel fraai.

Allusies

Imitaties vind je ook in de muziekkeuze, die — net zoals bij *Wonderder Mensch* — erg gevarieerd is: van Bizet (Carmen-suite) tot France Gall, Negro-spirituels en big band deuntjes, romantische pianoconcerten en pseudo-romantische orkestmuziek. De muziek kreëert of verhoogt vaak de ironie, zoals bijvoorbeeld in de werkelijk potierlijke scene met de rolschaatsen. Soms interpretert de muziek een scene en doorprikt ze het gedoe op het podium, heel zelden is ze louter achtergrond.

Dezelfde inspanning die van Hove van je eist om de muziek te "luisteren", moet je ook opbrengen om al de allusies te vatten. Van Hove verwijst naar teaterscholen, balletten (de *arabesque* van Peter van Asbroeck en de parodie op de klassieke *pas de deux*), en ook de schilderkunst dat het een lieve lust is. Erg vrijkend is dat allemaal niet, maar van Hove schijnt het niet te kunnen laten.

De slotscenes tonen hoe de liefde de dood overwint (Tristan vindt zijn Isolde...) en hoe de geliefden uiteindelijk één worden. Misschien een stereotiep konklusie, al kan je maar moeilijk een andere bedenken.

Imitatie S is zoals al het andere werk van van Hove visueel bijzonder verzorgd: het decor (op de achtergrond het fronton van de Arc de Triomphe, een verhoogde, een fauteuil, enkele rekvisieten) is gewoon mooi, net zoals de belichting. Vaak echter leek het wel of die schoonheid een doel op zich werd, een verhuulling van de leegheid en een gebrek aan inspiratie: de kortademigheid van het Vlaamse experimentele teater?

Koen Van Muylen

leuven vol muziek

Zonder twijfel was *Leuven vol muziek* één van de, zonet hét hoogtepunt van vorig Stuc-seizoen. Op het eerste zicht een bizar initiatief, die *Leuven vol muziek*: de bedoeling was om heel de Leuvense bevolking actief te betrekken in een gediversifieerd muziekgebeuren. Applaus geven kan leuk zijn, maar zelf musiceren is nog leuker, en binnen het prijzenswaardige opzet van *Leuven vol muziek* had je daar niet eens een muzikale opleiding voor nodig. Kakofonie is ook muziek, laat dat even duidelijk zijn. Enfin, u begrijpt: ook dit jaar komt er een *Leuven vol muziek* en het ziet er naar uit dat die even spannend wordt als de vorige (vorig jaar was er een 20 uur durende uitvoering van *Vexations* van Erik Satie, een krankzinnig maar bijzonder amusant *Orgelpunt* en heel wat straatmuziek her en der).

Voor de tweede uitgave van *Leuven vol muziek* is er al een voorlopig programma opgesteld. Zo is er net als vorig jaar uiteraard STRAATMUSIEK voorzien, waaraan iedereen kan en moet meedoen. Nogmaals: een echte muzikale vaardigheid is niet vereist, enkel creativiteit en de inspiratie van het ogenblik. Naast de straatmuziek zijn er enkele SPECIALS voorzien. Charly Morrow, Amerikaans komponist, schrijft een werk voor drie beiaarden, vijftien elektrische gitaren, een koor en drie professoren. Dat is duidelijk een waagstuk. Bovendien zullen enkele Belgische komponisten speciaal voor deze dag een stuk schrijven, dat dan uitgevoerd zal worden op het Kreetiekoncert. En nog van dat fraais: een pianoconcert voor vijf piano's, een telefoonconcert waarin zes muzikanten via de telefoon samen zullen musiceren. Ook de radio zal er bij zijn. En bovendien is er een uitvoering van een werk van John Cage, namelijk Variations 4.

Leuven vol muziek is een project van de Algemene Vergadering van de Kultuurraad der Leuvense studenten. De organisatie vraagt zoveel mogelijk medewerkers en participanten voor dit gebeuren. Geïnteresseerden kunnen terecht bij 't Stuc, E. Van Evenstraat 2D (tel. 23.67.73), vragen naar Nikol Wellens. Elke woensdag om 16.30 uur zijn er werkvergaderingen in 't Stuc.

Alternatieven voor legerdienst

Is uw geweten ook bezwaard?

Donderdag 23 januari vond het tweede deel van de info-avond over legerdienst en alternatieven plaats. Na alle mogelijke informatie over de legerdienst van vorige keer, werden er nu wat meer gegevens vertrekt over de fenomenen *Ontwikkelingshulp* en het *Statuut van gewetensbezwaarde*. In tegenstelling tot de grote toeloop twee weken geleden, was de opkomst deze keer maar een mager beestje. De Kleine Aula was slechts half gevuld en de aanwezigen waren beduidend minder vrolijk.

Lieve Van Hoestenbergh sprak ook

nu weer het welkomwoord en stak van wal over *Ontwikkelingshulp*. Artikel 16 van de gekoördeneerde dienstplichtwetten bepaalt de voorwaarden voor vrijlating als ontwikkelingshulp. Eerst moeten een aantal formele voorwaarden vervuld zijn om aan slag te kunnen als ontwikkelingshulp. Missionarissen, (vee)artsen, ingenieurs en nog een rit andere houders van bepaalde diploma's bezitten een zogenaamd "goed" diploma en zullen weinig moeite hebben om vrijgesteld te worden als ontwikkelingshulp. Wie niet over zo'n erkend diploma beschikt of geen baan heeft in het onderwijs kan deze vrijstelling toch nog bekomen indien hij over een contract als "opleider van binnenlands personeel" beschikt.

Welke landen als ontwikkelingsland worden beschouwd kan men best

negatief omschrijven: Zuid-Afrika, Japan, Taiwan, USSR, Canada, USA, Australië, Nieuw-Zeeland en de landen van Europa niet.

Procedure

Wie de wettelijke procedure heeft gevolgd (zie verder) wordt dan door het Ministerie van Binnenlandse Zaken voorlopig vrijgesteld. Vanaf deze vrijstelling heeft men een termijn van zes maanden waarbinnen men zich effectief in een ontwikkelingsland moet bevinden. Na drie jaar wordt de voorlopige vrijstelling dan omgezet in vrijlating indien men een verblijf van twee jaar in een ontwikkelingsland kan bewijzen.

De aanvraag kan ingediend worden vanaf het jaar dat men 18 wordt tot het ogenblik dat men zijn werkelijke

dienst moet aanvangen. Bij die aanvraag moeten wel enige documenten gevoegd worden: een afschrift van het diploma en de arbeidsovereenkomst (beide eensluidend verklaard), een militiegetuigschrift en een verklaring dat men binnen de zes maanden na ontvangst van het vrijstellingsbesluit zich in een ontwikkelingsland zal bevinden.

De praktijk en opmerkingen

Tot zover de wetten. Wat betreft de praktische mogelijkheden bekleemtoonde Lieve Van Hoestenbergh dat de kans om een contract los te peuten bij een gouvernementele organisatie (ABOS, UNO) vrijwel nihil zijn. Enkel een uitermate lange arm kan hier enig soelaas brengen. Bij de zogenaamde niet-gouvernementele organisaties is het wel gemakkelijker om een contract te krijgen. Andere mogelijkheden zijn aanvraag door een ontwikkelingsland of aanvraag door een prive-onderneming.

Tot slot van dit eerste deel nog twee belangrijke opmerkingen. Een vrijstelling of vrijlating wegens ontwikkelingshulp telt niet als broederdient. En mensen die als ontwikkelingshulp hebben gewerkt moeten geen wachtijd doorlopen. Belangrijk is dan wel attesten van de werkgever te vragen die bewijzen hoeveel arbeidsdagen er gewerkt werd en onder welk statuut.

Burgerdienst

Ongeveer de helft van de aanwezigen maakten van de pauze dankbaar gebruik om de Kleine Aula te verlaten. In het tweede deel zou het specifiek gaan over het *Statuut van gewetensbezwaarde* met de klemtoneel op wat je nu allemaal juist moet uitspoken om dat statuut aan te vragen. Bovendien gaf Patrick Gijssels — hij doet zijn burgerdienst momenteel bij Elcker-Ik — ook enkele bemerkings rond het

KB van juli '85 en het regeringsprogramma van Martens VI over burgerdienst (zie ook de vorige Veto). Zijn dienst vervullen als gewetensbezwaarde is niet hetzelfde als burgerdienst doen. Als gewetensbezwaarde kies je voor een alternatief van militaire dienst; men heeft de keuze tussen vier mogelijkheden:

1. ongewapende legerdienst (tien maanden)
2. dienst bij de civiele bescherming (vijftien maanden), "daar waar kaartsporten de hoofdactiviteit is"
3. dienst in een instelling van volksgezondheid (vijftien maanden), dit is bijstand aan bejaarde personen en aan lichamelijke of mentale gehandicapten (men is dan tewerkgesteld in de verzorgingssector)
4. dienst in een erkende instelling van sociale en culturele aard (tweintig maanden)

Burgerdienst slaat op de drie laatste mogelijkheden.

Het statuut van gewetensbezwaarde moet aangevraagd worden door een aangetekende brief, met persoonlijke motivering, aan de minister van Binnenlandse Zaken. Hier gaf Patrick Gijssels twee tips. Gebruik geen politieke motieven, anders wordt je aanvraag teruggestuurd; en neem geen modelbrief over (dit is een voorbeeldbrief die je overal kan terugvinden). Het is ook nuttig als je al drie personen aanhoudt die de oprechtheid van de gewetensbezwaarde dienen te bevestigen, en indien mogelijk, de naam van de instelling waar je wil gaan werken. Het statuut moet ten laatste aangevraagd zijn vóór de dag dat je je medisch laat onderzoeken.

Het "proces"

Een tijdje (zeg maar lange tijd) nadat men zijn statuut heeft aangevraagd, wordt je opgeroepen om voor de Raad voor Gewetensbezwaarden te verschijnen. Zo'n zitting is louter theoretisch en neemt per persoon ongeveer twee minuten in beslag (je zit er met zo'n tachtig anderen samen). Ook al doet niet iedereen het, toch is het in je eigen voordeel om op die zitting aanwezig te zijn; als je niet zou gaan, krijg je je statuut ook wel, maar... later.

Nadat je je statuut voor een bepaald lichtingsjaar verworven hebt, moet je je laten tonen bij de gezondheidsdienst van het ministerie van Volksgezondheid, dus niet op het 'Klein Kasteeltje'.

Een hoofdstuk apart is de keuze van de instelling. Men kan niet in om het even welke instelling gaan werken. Enkel een erkende organisatie komt hiervoor in aanmerking. Enkele van die erkenningsvoorwaarden zijn: een effectieve staf van 3 medewerkers, actief zijn in een volledige werkwake (scholen tellen dus niet mee) en je mag nooit in die instelling ingeschreven zijn als werknemer.

Bovendien werd door het KB van 23 juli 1985 (BS 28 aug. '85) een adviescomité opgericht dat prioriteiten tussen en binnen de sectoren moet vastleggen. Nu al staat vast dat de verzorgingssector met prioriteit zal behandeld worden. Niets garandeert dus dat — als je al een concrete instelling hebt voorgesteld — je daar ook daadwerkelijk zal kunnen werken. In het regeerakkoord Martens VI was er ook gesproken over een mogelijke verlenging van de dienstplicht. Voor de gewetensbezwaarde zou dit neerkomen op 3 à 4 maanden.

RVA

Een ander interessant onderdeel van de avond handelde over de inschrijving bij de RVA. Wil men als schoolverlater sterven (en een wachttijd van 6 maanden doorlopen), dan moet men bij de RVA ingeschreven zijn vóór de leeftijd van 25 1/2 jaar. Gewetensbezwaarden die na hun 26ste hun dienst hebben vervuld, moeten een wachttijd van één jaar doorlopen.

Voor meer informatie en nuttige adressen lees of koop (30 fr.) je best de brochure "Alternatieven voor legerdienst", verkrijgbaar op de Dienst Juridisch Advies, Bogaardenstraat 1. Trouwens, wat in de brochure staat, werd op de lezing gezegd, en wat op de lezing gezegd werd, vind je terug in de brochure.

Jan Huysse
Marc Heeren

De grote weigering van totaalweigerars

Met de rechtszaken tegen Olivier Dupuis en Koen Huysmans staat de totaalweigeraar weer volop in de belangstelling. Voor een goed begrip even stellen dat een totaalweigeraar zowel weigert de militaire dienst te vervullen, als de vervangende burgerdienst. Spreken van een totaalweigeraar zou derhalve juist zijn. Een totaalweigeraar wil met zijn daad aan de gemeente duidelijk maken dat hij op geen enkele manier wenst te collaboreren met het leger, en alle facetten van het militaire apparaat: wapeningswedloop, militarisering van het politie-apparaat, militair-industrieel-compleks enz... Totaalweigerars is dus een vorm van burgerlijke ongehoorzaamheid, een ultiem protest in een noodsituatie.

Koen Huysmans, die onlangs in Gent moest verschijnen voor de Korrektionele Rechtbank, motiveert zijn beslissing als volgt: "Ik wil de mens niet moeier voorstellen dan hij is. Ik weet dat er heel de geschiedenis door sprake is van geweld, doodslag en verkrachting. De mens is nu waarschijnlijk geen haat beter dan zijn voorouders die met de knots zwaaiden. Wat me echter aan het leger zelf wezinnekkend voorkomt, is dat het leger deze driften uitbuit en versterkt. Vooreerst is de idiotie manier van beveloeren: ieder kent verhalen over miliciens die de dood werden ingegaagd omdat één of ander officier ze het nodig achtte hen tot levensgevaarlijke toeren te verplichten. Elk plichtsgevoel ten overstaan van de verdediging van het vaderland wordt omgebogen tot plichtsgevoel ten overstaan van bevelen, hoe krankzinnig die ook mogen zijn. Als het plichtsgevoel ten overstaan van bevelen er éénmaal is ingeraakt, kan men alle kanten uit. Men heeft het Belgisch leger indertijd ingezet bij stakingen tegen de belangen van de Generale in Sjaba... Men heeft

staken tegen de logistieke steun aan het VS-leger in Vietnam gebroken met het leger. Wat heeft dat te maken met plichtsgevoel ten overstaan van het vaderland. Soldaten worden gemani-puleerd voor politieke doeleinden. Er zijn de toestanden in de derde en vierde wereld. Als men er de medische infrastructuur met dezelfde ijver had aangepakt als de militaire zou er nu in elke strategisch belangrijke stad van de derde wereld een hospitaal staan met medisch geschoold personeel en 'buitelandse instructeurs'. Nu sterven er mensen van honger en ziektes naast nagelnieuwe tanks. Ik geloof dat het mogelijk is om gezien ons 'beschavingsniveau' eindelijk te stoppen met walgelijke praktijken zoals oorlog. Ik weiger dus mijn legerdienst te vervullen omdat ik niet mee wil doen aan die primitieve geweld-kultus en ook omdat ik om allerlei redenen niet geloof dat ik daar vanuit het leger zelf iets aan kan veranderen", aldus Koen Huysmans.

Hongerloos

Waarom wijzen de totaalweigerars ook het vervullen van de burgerdienst af? Er is ten eerste de principiële afwijzing. Men beschouwt het als pervers, dat men omwille van het feit dat men onzinnig geweld afwijst, daarvoor een vervangende dienst zou moeten doen. Indertijd stelt totaalweigeraar Lieven Verheyen: "Het aanvaarden van burgerdienst is zoiets als blij mogen zijn dat je de akten van Pinochet mag dragen, in plaats van zijn geveer." De principiële afwijzing heeft vooral te maken met het feit dat men ook bij het vervullen van burgerdienst men zijn diensten ter beschikking stelt van de staat, die men verantwoordelijk acht voor de actuele "militaristische uitspattingen", zoals de wapeningswedloop enz...

De tweede reden om burgerdienst af te wijzen houdt verband met het feit dat ook de gewetensbezwaarden ingeschakeld zijn in de oorlogsvoorbereiding. De burgerbescherming voorziet onder meer in maatregelen om in geval van oorlog het staats- en regerings-apparaat te laten doorwerken en de verpleging, verzorging en ondersteuning van de strijdkrachten niet in het

gedrang te laten komen. Zonder een functionele burgerverdediging is een militaire niet mogelijk, aldus opnieuw Lieven Verheyen. Art. 190 van de gekoördeneerde wetten op de burgerdienst bepaalt, volgens hen, dat gewetensbezwaarden in tijden van oorlog en crisis kunnen verplicht worden tot bepaalde opeisingen.

Tijdens de parlementaire debatten hierover in 1975 bevestigde de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken Michel dat een mechanisme zou kunnen verplicht worden om oorlogsvoertuigen te herstellen. Verder wordt de hypokriete manier geheld waarop de Belgische overheid denkt over gewetensbezwaarden. In een tekst aan de UNO in 1980 schrijft de Belgische regering letterlijk dat het statuut van gewetensbezwaarde geen recht is, maar een gunst, een inbreuk op de bestaande dienstplichtwetten die ten allen tijde terug kan worden ingetrokken.

Die hypokrisie komt ook tot uiting in de praktijk van de burgerdienst: een dubbele dienstdienst voor burgerdienst in de socio-kulturele sector, het hongerloos dat nauwelijks boven de 7000 BEF uitstijgt, het gebrek aan de minst syndikale rechten. In de jongste voorstellen van Nothern komt tot uiting dat men in de toekomst het recht zou willen afschaffen voor een gewetensbezwaarde om zijn eigen instelling te kiezen. Op termijn zou men geen gewetensbezwaarden meer toelaten in de socio-kulturele sector.

Niks plicht

Het totaalweigeren is in dit land begonnen in 1981 met Martin Van Kerrebroeck. Sindsdien hebben zich zo'n tien dienstweigerars gemeld, en ook het strafrechtelijk apparaat is in gang geschoten. Door de militaire rechtbanken werden Koen Nysen (1982), Dirk Torfs (1981), Olivier Dupuis (1985) tot de maximumstraf van twee jaar effectief veroordeeld.

De Korrektionele Rechtbanken veroordeelden Martin Van Kerrebroeck tot 1 jaar effectief (1982), Peter Vanhouette tot 5 maanden en de helft met uitstel (1983), Ives Buysse tot 6 maanden (1984) en Lieven Verheyen eveneens tot 6 maanden (1983). Of je

voor een militaire rechtbank komt of voor een burgerlijke heeft te maken met het feit of je al dan niet een procedure gestart bent om het statuut van gewetensbezwaarde aan te vragen. Wie dit wel deed komt voor een burgerlijke rechtbank, de anderen voor een militaire. Op te merken is nog dat de meeste genoemde totaalweigerars op dit ogenblik ondergedoken leven in het buitenland.

Kenmerkend voor de solidariteitscampagne rond Koen Huysmans is wel dat er eindelijk wel contacten geroeid zijn tussen totaalweigerars en gewetensbezwaarden. In een pamflet stelt het Komitee Gewetensbezwaarden van Gent, dat "zonder ons daarom uit te spreken over het gebruik en de effectiviteit van totaalweigeren als politiek actiemiddel, kunnen we deze acties niet loszien van de bredere politieke problematiek: die ook voor de gewetensbezwaarden een centrale bron van ongenoegen zijn. Zeker vanuit onze positie van gewetensbezwaarden moeten we principieel stellen dat totaalweigeren een politiek actiemiddel is, als rationeel antwoord op zekere mistoestanden in onze samenleving en dus onder geen enkel beding in de kriminele sfeer — moed dood — gedrukt mag worden. Het ageren tegen evidente maatschappelijke probleemsituaties mag in een democratie niet naar de gevangenis leiden", aldus deze gewetensbezwaarden, die hierbij de totale stopzetting eisen van alle juridische procedures tegen totaalweigerars. Hetgeen ook geëist wordt door liefst zes nobelprijswinnaars in de zaak van Olivier Dupuis.

Voor meer informatie over totaalweigeren kan je schrijven naar Komitee Neen Aan het Leger, Kazemattenstraat 40, 9000 Gent. Het genoemde Komitee van Gewetensbezwaarden is te contacteren op de Lammerstraat 16, 9000 Gent. Het enige boek rond totaalweigeren in België dat op dit ogenblik op de markt is, is *Plicht. Wat plicht? Niks plicht! Belgische totaalweigerars getuigen*. Het is te koop onder meer in winkels als Acco, Plato en Wereldwinkel. Of te bestellen via Postbus 11, 3000 Leuven.

Luc Vanheerents

Film en debat over politie

Faits Divers

Een buitenbeentje in de moderne film is de ciné vérité-stijl. Geen commerciële, unrealistische benadering van een tema, maar een soort documentaire, die toch opgevat is als film. Het resultaat is gewoonlijk een analyse van een sociaal fenomeen, en dat kan ook gezegd worden van Raymond Depardon, de Franse journalist-cineast. Op 21 januari brachten de *Liga voor de Rechten van de Mens* en *De Andere Film* van hem "Faits Divers" (1983), een film over de werking van de politie van het 5de Parijse arrondissement. De film werd aangekondigd als "de naakte werkelijkheid", "real life cinema", anders dan "tientallen commerciële politiefilms en televisieseries". Om de inhoud van de film wat te actualiseren was achteraf een debat gepland over politiewerking.

De film is het resultaat van drie maanden filmen bij de politie van Parijs en toont inderdaad een aantal faits divers, losse feitjes van zeer diverse aard zonder dat er sprake is van akteren. Het minste wat er kan gezegd worden is dat getoond wordt wat de politie in een grote stad nu zoal tegenkomt. Een aantal markante feiten zijn zo bv. een zelfmoord van een psychiatrische patiënte, een aanranding door een drugverslaafde, een verkrachting die er geen blijkt te zijn, problemen met vreemdelingen en gevallen van racisme, allemaal gebeurtenissen aan de zijkant van het leven in een grote stad.

Als kijker moet je vaak lachen om de komische voorvallen, maar de rauwe werkelijkheid blijft. Toch kan je een aantal vragen stellen bij dit soort ciné vérité. Welke feiten koos de regisseur, wat toonde hij van die feiten, gedragen de agenten en de betrokkenen zich anders voor de camera dan in werkelijkheid...? Of de getoonde beelden representatief zijn voor de echte politiewerking kan betwisteld worden, al kan je moeilijk eisen dat alles getoond wordt. Als regisseur moet je immers beperken, maar daar ligt ook het gevaar dat je keuze van voorvallen arbitrair wordt. Zo had ik toch lichtjes de indruk dat de agenten vooral aan bod kwamen als sociaal assistenten of psychologen, de zachte overhandhavers en dat ze er zich wat teveel van bewust waren dat er de camera was. Het waren dan ook altijd dezelfde agenten die op patrouille waren of opgeroepen werden.

Debat

Toen het debat begon, verliet zowat de helft van het publiek de zaal. De eerste indrukken van dat debat gaven me het gevoel dat ook ik dat beter had gedaan, wat niet wegneemt dat er toch interessante dingen gezegd zijn. Moderator Paul Ponsaers, gerechtelijk verslaggever bij *De Morgen* stelde aan de drie sprekers, PVV-kamerlid Van Belle, vice-voorzitter van de partij; Cyriel Fijnaut, docent criminologie KUL en rijksadviseur van het ministerie van justitie in Nederland; Luk Vandenbosse, advocaat en SP-kamerlid, volgende twee vragen: is dit nu ciné vérité, en is de politiemens een

social assistent?

Het antwoord van Van Belle, die eerst sprak was er wellicht verantwoordelijk voor dat na korte tijd met geen woord meer werd gerept over de film of de vragen, maar dat het debat, zeg maar, ontarste in een kleine politieke discussie over hoe onze politie nu dient hervormd te worden. Tegengewicht leverde Fijnaut die vanuit wetenschappelijke hoek trachtte een ander te weerleggen. Hij kon trouwens haar/jin aantonen dat een wetenschappelijke studie in Parijs de inhoud van de film grotendeels bevestigde.

Wijkagent

Van Belle, die zich beperkte tot het aflezen van een tekst ('preek') en tot het de mist ingaan bij de repliek van de andere sprekers, pleitte vooral voor het kleinschalige politiewerk van de wijkagent en de wijkteams. Het was Fijnaut die waarschuwde voor een idealisering van de wijkagent. In Nederland is het idee sterk op zijn retour en men moet de wijk steeds plaatsen in een groter kader en daarnaast toch een gespecialiseerde politie laten functioneren. Vandenbosse voegde daar nog aan toe dat Van Belle het oude fenomeen van wijkteams entte op een nieuwe sociale werkelijkheid. De statische wijk van vroeger, waar een wijkagent wél wonderen kon verrichten is er niet meer. Beide sprekers plaatsten trouwens vraagtekens bij de vermeende mogelijkheid voor Van Belle dat wijkagenten de kleine criminaliteit kunnen terugdringen. Cijfers tonen immers niet alles aan: het is al meermalen gebleken dat criminaliteit op de ene plaats wel afneemt maar tegelijk verhuist naar andere gebieden. Andere zaligmakende gedachten voor Van Belle waren ondermeer een betere coördinatie, een gemeenschappelijke basisopleiding voor alle diensten, het creëren van een interpolitionele groep en de persoonlijke preventiebereidheid van de burger. In principe is hij tegen burgerwacht, maar "men moet de belastingbetaler, die zich vragen stelt over de werking van de politie, toch genoegdoening geven".

Replieken

Vandenbosse laat zich vaak verleiden tot persoonlijke uitlatingen over "kollega Van Belle" en tot typisch oppositiewerk. Enkele uitlatingen zijn niettemin raak, maar zijn eerder kritische bedenkingen bij losse punten, dan een eigen homogene en uitgewerkte visie. Voor hem moet het heilig huisje van de gemeentelijke autonomie in vraag gesteld worden: een gemeenteverstijgende politie is nodig. Verder wijst hij erop dat de computer van de rijkswacht veralgemeend moet worden en vindt hij dat men moet ophouden het politiewerk te verschrallen tot het werk in de marge en de strijd tegen de CCC en de bende van Nijvel. Ook treedt hij Fijnaut bij die vindt dat het enige efficiënte middel tegen kleine criminaliteit een geïntegreerde aanpak is van alle diensten in een stad of dorp die voeling hebben met de socio-kulturele sfeer, waar de problemen juist liggen. Een minitueuze taakverdeling houdt geen rekening met het feit dat alles samen hangt en is bijgevolg niet aangewezen. Vandenbosse vult aan en stelt dat die geïntegreerde aanpak abstrakter en breder is maar minder respons en verwachting wekt bij het publiek en dus als kortetermijnmaatregel niet helpt en voor het beleid

minder interessant is.

Staatsveiligheid

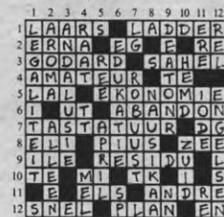
Het debat bleef dus hangen rond de kleine criminaliteit wat ergens tot de bedoeling was: bomaanslagen of bankovervallen waren er niet te zien in *Faits Divers*. Toch eindigde de avond met een discussie over het wetsontwerp Gol over de veiligheid (aftappen van telefoons, vuurwapenwet,...) en over het al dan niet lichtzinnig inroepen van de bepaling "zware en uitzonderlijke omstandigheden" tegen radicale pacifisten. Van Belle werd pas echt goed toen hij op een vraag vanuit het publiek welke garanties het justitie-apparaat kan inbouwen tegen het lichtzinnig gebruik van die bepaling, antwoordde dat zijn partij daar niets mee te maken had omdat Gol frans-talig liberaal is.

Een antwoord op die vraag kwam dan van Fijnaut: voor de politie is er het probleem dat je ook om aanslagen te vermijden, moet onderzoeken wie er in staat is de stap te zetten van niet-geweldadige strategieën naar geweldadige strategieën. Het trekken van een grens in dat onderzoek is arbitrair en daarom laat je daar best zoveel mogelijk mensen over beslissen. Volgt daaruit een noodzakelijke (bv. parlementaire) openheid van de staatsveiligheid. In Duitsland is die verplicht: de Verfassungsschutz publiceert jaarlijks een werkingsrapport van 300 pagina's dat voor een kamercommissie komt.

Al bij al kan het spijtig genoemd worden dat het noodzakelijke politieke evenwicht van politieke debatten in dit geval meer kwaad dan goed deed.

Bert Broens

Puzzelaars, ziehier de enige juiste uitkomst van het Veto-kruiswoordraadsel van vorige week. Volgende week is er weer een adembenemende prijs te winnen.

Lieve schat

Wie de aktualiteit een beetje volgt weet het al wel: de studenten, en zij niet alleen, zijn niet erg te spreken over het meest recente regeerakkoord van Martens VI. De dreigende numerus clausus, geïndexeerde inschrijvingsgelden, blokkering van de sociale toelagen, verlenging van militieplicht en wachttijd, het zijn dingen die ons allemaal aangaan. Vandaar dat een aantal studentenorganisaties de handen in elkaar hebben geslagen en een Nationaal Actiecomité hebben opgericht. Dat NAK plant naar de toekomst toe een uitgebreide informatie- en sensibiliseringskampanje, teneinde zoveel mogelijk groepen, organisaties en individuen te bewegen tot gezamenlijke acties.

Ook regionaal worden dergelijke kampanjes gevoerd. Het ligt een beetje voor de hand dat wat Leuven betreft de Algemene Studentenraad, en via haar de verschillende fakulteitskringen, hierin een grote inbreng heeft. In het streven om zoveel mogelijk individuen te betrekken bij het geheel van acties, heeft het regionaal actiecomité besloten om een schattenjacht te organiseren, een zoektocht gedragen en gesteund door alle Leuvense kringen en open voor alle studenten. Let wel: studerende, dus ook de middelbare scholieren mogen deelnemen; ook zij immers worden bij de brede actie rond het regeerakkoord betrokken.

Tips

Voor het verloop van de schattenjacht hebben de organisatoren volgend stramien uitgedacht: tussen dinsdag 4 en dinsdag 18 februari worden langs verschillende kanalen een aantal tips verspreid, die uiteindelijk moeten leiden tot de ontdekking van de schat. Zo'n tip wordt eerst twee keer per dag uitgezonden op Radio Scorpio, en wel om 12.20 u. en om 19.20 u.

's Anderendaags verschijnt diezelfde tip in *De Morgen* en het Nieuwsblad. En voor wie hem dan nog gemist zou hebben, verschijnt een overzicht van de verschillende, voorbije tips in de eerstvolgende *Veto*. Duidelijk? Dan gaan we verder. De tips worden telkens duidelijk herkenbaar aangekondigd, met een jingle op Scorpio, een duidelijke titulaar in de twee kranten en in *Veto*. Mocht er tijdens het verloop van de schattenjacht belangrijke bijkomende informatie

opduiken omtrent het regeerakkoord en/of de verschillende acties, dan wordt die samen met de tips en opnieuw via de drie verschillende kanalen meegegeven aan de luisteraars/lezers. Zo krijgt de schattenjacht meteen een informatieve én een entertainende functie.

Schat

Om de deelnemers ervan te overtuigen dat het hun ernst is met de schattenjacht, hebben de organisatoren besloten om van elke deelnemer 50fr te vragen.

Je wordt dus verwacht in te schrijven als je wilt meedoen, en dat kan door een ingevuld wedstrijdformulier binnen te brengen in de 's Meiersstraat 5,

de fakbar van L & W of de Wina-VTK- en wat-weet-ik-nog-niet-al bar.

Aan die 50fr zit nog een ander aspect. Ze gaat namelijk integraal naar het NAK, om er allerlei onkosten (o.a. van de ongeveer 1000 verstuurd brieven naar allerhande organisaties) mee te dekken. Dus als je al niet deelneemt "for the fun of it", doe het dan als steunbetuiging aan het NAK. Maar uiteindelijk is het toch allemaal enkel en alleen om de schat te doen, en die is niet mis. Wat het precies zal zijn verklappen we hier nog niet, maar vast staat dat ze een waarde vertegenwoordigt van 5 à 6000fr. In de tips zullen trouwens enkele subtiele verwijzingen zitten naar de preciese aard van de schat. Je mag je alvast aan een onvervalste "aha-Erlebnis" verwachten als je ze zou vinden. Het gaat hier inderdaad om de authentieke schat. De organisatoren hebben geen verzijnd papertje of waardebonn verstuurd.

En nu maar zoeken dus, tenminste vanaf 4 februari, als de eerste tip op Scorpio wordt uitgezonden. Voor de duidelijkheid herhalen we nog even de kronologie waarin de tips worden gegeven:

- 4 februari: tip 1 om 12.20 u. en om 19.20 u. op Scorpio
- 5 februari: tip 2 om 12.20 u. en om 19.20 u. op Scorpio
- tip 1 in *De Morgen* en *Het Nieuwsblad*
- 6 februari: tip 3 om 12.20 u. en om 19.20 u. op Scorpio
- tip 2 in *De Morgen* en *Het Nieuwsblad*
- tip 1 en 2 in *Veto*

Gesnapt? Lees dan nog even het wedstrijdreglement, knip uit dat wedstrijdformulier en doe mee!

Reglement van de schattenjacht

1. De schattenjacht staat open voor alle Leuvense studenten en scholieren. Reserve jegens het regeerakkoord is een pluspunt. Familieleden van de organisatoren en personeelsleden van de ASR zijn uitgesloten van deelname.
2. Inschrijven kan via onderhavig inschrijvingsformulier, mits betaling van 50 BEF en ingediend op een van de volgende adressen: ASR, 's Meiersstraat 5; fakbar L & W, Blijde Inkomststraat 11 of het Rekreatiecentrum (RC), tegenover Alma 3. Je kan ook 50 BEF storten op rek. nr. 001-0561731-80 van Kringraad, met vermelding "SCHATTENJACHT ASR".
3. Het klinkt banaal maar de organisatoren hebben altijd gelijk. In de tips kunnen de grootste leugens naar de schat leiden. Vermoedelijk kunnen de tips naar een andere interpretatie leiden dan de vooropgestelde. De enige juiste weg is de weg die leidt naar de schat. Klachten over de inhoud kunnen misschien uw frustratie milderen maar ze zijn uiteindelijk naast de kwestie.
4. De organisatoren zijn niet verantwoordelijk voor gebeurlijke ongevallen.
5. De deelnemers zijn in geen geval gebroedzaam prive-eigendom te betreden. Eventuele schade toegebracht aan derden valt onder de verantwoordelijkheid van de deelnemers zelf.
6. De winnaars verbinden zich ertoe zich kenbaar te maken aan de organisatoren en aldus mee te werken aan een verslag in *Veto*.

Ja, ik voel kriebels en zoek de schat

naam: _____

adres: _____

riskeert 50 frank ten bate van het NAK. Als ik me niet inschrijf en toch de schat vind, blijft het een pijnlijk geheim. Voor beide partijen.

handtekening: _____

STRAFFE KOFFIE: als de wijn is in de man, is de wijsheid... mee met de kan? (foto Veto)

Een studiedag Marokkanen in Leuven

Half januari verschenen bij het *Overleg Welzijns-werk Regio Leuven* vier brochures die het resultaat zijn van een BTK-project van een jaar rond de situatie van Marokkanen in Leuven. Deze brochures handelen over hun algemene situatie, hun relatie met onze welzijnssector, onderwijs en volwassenenvorming. De brochure rond hun algemene situatie biedt ook cijfermateriaal rond vreemdelingen in Groot-Leuven. Cijfers die interessant zijn en die misschien bepaalde vooroordelen of klichees kunnen relativeren. Een overzicht op basis van die brochure.

Het blijkt nu dat de problemen van Marokkanen in Leuven niet echt verschillen van de moeilijkheden van onze vierde wereld, de marginale, kansarme Belgen.

Kansarmen

Meer nog, hun leefsituatie is nog slechter. Marokkanen huren noodgedwongen oude, kleine en oncomfortabele huizen, want 1 op 5 slechts is eigenaar en ruim de helft woont in een huis met bouwjaar tussen 1919 en 1945. Gemiddeld beschikt een Marokkaans gezin over 3,8 kamers; 60% van de woningen heeft geen centrale verwarming; 52% heeft geen badkamer of douche...

Wat zeker niet vreemd klinkt, is dat Marokkanen verloren lopen in onze bureaucratie en problemen hebben met werk en onderwijs, precies door taal- en cultuurbarrières.

Bevolkingscijfers

In maart '85 woonden er 4214 vreemdelingen (niet-Belgen) in Groot-Leuven of 1 inwoner op 20. Deze groep omvat 102 nationaliteiten, met als top vijf 740 Nederlanders, 571 Marokka-

nen, 240 Zairezen, 221 Noord-Amerikanen en 208 Italianen. De grote groep "Westerse" vreemdelingen valt te verklaren door de aantrekkingskracht van de universiteit.

Waar vanaf 1977 het migrantenaantal bestendig daalt (met 700 eenheden), neemt enkel de Marokkaanse gemeenschap tot 1983 toe. Bovendien is slechts 1 Leuvenaar op 130 afkomstig uit Marokko, Turkije, Tunesië of Algerije. Alle Marokkanen die na '77 naar Leuven kwamen, immigrerden in het kader van gezinshereniging. De afname van het aantal Marokkanen tussen '83 en '84 wordt verklaard door naturalisatie.

Koncentratie en leeftijd

Het grootste deel van de Marokkaanse gemeenschap woont in de kernstad Leuven (337: cijfers volkstelling 1981 NIS) waarvan het grootste deel woont in de driehoek tussen de Brusselsestraat en de Mechelsestraat. In de randgemeenten wonen er het meest in Kessel-Lo. Van getto's kan men niet spreken, wel van buurten met een hogere concentratie. In 1985 is de helft van hen jonger dan 18 en 40% jonger dan 12 jaar.

Werk

Vooraf in de sekundaire sector (metaal, bouw, machinebouw, voeding, schoonmaak) werken de meeste Marokkanen. Op een totaal van 7137 bij de RVA ingeschreven zijn er 206 werkzoekenden van vreemde nationaliteit of 2,9% waaronder 67 Marokkanen. Van deze 7137 zijn er echter maar 3682 uitkeringskeringsgerechtigden (126 vreemdelingen). Globaal is één werkzoekende op 34 vreemdeling, 1 op 106 Marokkaan en 1 stempelaar op 70 Marokkaan.

Tot de categorie van de niet-uitkeringsgerechtigde werklozen behoren ook de Marokkaanse schoolverlaters, die in tegenstelling tot hun Belgische "kollega's" niets krijgen.

Bert Broens (met dank aan Erik Min)

Een groot boek van een kleine voorzitter

Mulele als martelaar

Eén zaak heb je als Ludo Martens een historisch boek schrijft: duidelijkheid. Martens is voorzitter van de post-maoïstische PVDA (het vroegere AMADA) en zet dat uitdrukkelijk op de achterflap van zijn recente studie over de Zairees-Kongolese martelaar Pierre Mulele. Ook zijn *Algemene Bibliografie* laat er geen twijfels over bestaan: een onderzoek naar de Kongolese geschiedenis van de periode 1960-1968 wordt bij hem verhelderd door de lectuur van drie boeken van Marx, twee van Engels, zeven van Lenin, vier van Stalin, zes van Mao met daarnaast nog een reeks titels over de Russische, Albanese, Chinese en Vietnamese revolutie van zo uiteenlopende auteurs als Han Suyin, Amílcar Cabral en Truong Chinh. Een academisch geschoolde historicus schudt het hoofd als hij zo iets vaststelt.

Maar als je dan het notenapparaat ter hand neemt, stel je vast dat Martens uit die algemene werken slechts zijn denkkader haalt, maar daarnaast méér dan grondig zijn huiswerk heeft gemaakt: archievenonderzoek, persoerzoek, interviews met liefst dertig opgetuigen, beschikking over een eigen archief met elders kwasi onvindbare pamfletten en strijdpublikaties. Martens is niet over één nacht ijs gegaan en zijn hagiografie van Pierre Mulele — de revolutionaire medestander en opvolger van Patrice Lumumba — bevat wel degelijk verrassende en waardevolle elementen waar het historisch onderzoek niet meer naast kan kijken.

Militante geschiedenis

Overigens interesseert dat historisch onderzoek Martens nauwelijks: hij is op de eerste plaats revolutionair en zijn boek richt zich uitdrukkelijk tot militanten. Welke militant? Belgische ongetuigen, een Nederlandstalige (en een Engelstalige) versie staan op stapel naast deze originele Franstalige (Martens zelf is Westvlaming en was ooit actief in ABN-kernen). Maar de auteur mikt verder dan dat en heeft zich bij uitstek voorgenomen een effectieve rol te gaan spelen op het Afrikaanse continent zelf: hij is zijn boek gaan voorstellen in de emigrantenneders in Congo-Brazzaville en werd prompt uit het land gezet. Waardevolle publiciteit dus. Welke rol wil de PVDA-voorzitter — in de grote dagen van het gekkalteerde maoïsme ook wel "de kleine voorzitter" geheten om hem te onderscheiden van "de grote voorzitter", Mao himself — daar nu spelen? Ludo Martens mikt resoluut op een heropflakkeren van de plattelandguerrilla in het hart van Afrika en gans zijn boek is in functie daarvan geschreven. Op het eerste kongres van de PVDA was Laurent Kabila — één van de laatste lumumbisten met een steunpunt in het maquis — al een eregast en dit boek gaat duidelijk niet over Lulumba, maar over Mulele, omdat deze indertijd tot op zekere hoogte het maoïstische concept van de "omsgingeling van de stad door het platteland" heeft willen doorvoeren.

De revolutie begint in Zaïre

Maar wat heeft Martens in Afrika verloren? Is België hem te klein geworden? Misschien wel. Bovenal geldt echter dat ook internationaal gesproken Martens nooit het concept van Lin Piao — de omsingeling van de metropool door de periferie — heeft losgelaten: Afrika, met het immense Zaïre in het hart, is vitaal voor Europa. Een revolutionaire vloedgolf in Zaïre zal eerst het zwarte continent, vervolgens Europa meesleuren. En Zaïre is — in Stalins termen — "de zwakste schakel" van het wereldimperialisme, want het terreurregime van Mobutu heeft de vorming van een inlanse burgerij, die als buffer kan dienen, verhinderd.

Het enige wat er mankeert (steeds binnen de logica van Martens) is een inlanse avant-garde, een marxistisch-leninistische voorhoedepartij die met de massa's verbonden is en die alle echt nationalistische krachten verenigen kan. Vermits deze partij niet uit zichzelf kan ontstaan, is Martens zich maar met de zaak gaat moeten.

Het neo-kolonialisme op zijn kop? Misschien wel, maar mogelijk op termijn toch realistischer dan de boyscout-operaties van andere anti-Mobutistische kringen in ons land, die bewezen hebben zelfs niet in staat te zijn *Kuifje in Congo*, maar slechts *Jommeke bij de negerkes* te kunnen opvoeren.

Betekent dit dat Martens' boek een pamflet is en niet meer? Ja en nee. Uiteraard is zijn toon pamflettair, zijn taalgebruik vol retoriek en zijn Mulele-beeld ongenueanceerd. Nuance is aan Ludo Martens hoe dan ook niet besteed, bij hem bestaan er Goed en Kwaad en de strijd tussen beide krachten weet hij haarfijn te analyseren aan de hand van een overgesimplificeerd, tot gemakkelijke schema's en formules herleid marxisme dat zijn bruikbaarheid bewezen heeft in Rusland in 1917 en in China in 1949.

Vertrekkend van deze rudimentaire ideologie ontwerpt hij een Mulele-beeld waarin al het negatieve (of wankelmoedige, wat bij Martens hetzelfde is) wordt weggeedeneerd en waarin al het positieve (de revolutionaire heldenmoed, *whatever that may be*) de hemel wordt ingeprezen.

Gelukkig gebeurt dat niet in het lege, maar aan de hand van feiten. En daar precies zit de intrinsieke waarde van dit werk: vanuit een revolutionair paradigma komt Martens tot het relaas van een aspect van de Kongolees-Zairese geschiedenis dat zowel in Zaïre zelf als in België maar al te graag vergeten wordt.

Met dit relaas volgt er een re-habilitatie van een belangrijk historisch personage, en ook dat is positief: wat in onze pers op een bijna hysterische manier als banditisme werd afgeschilderd, was in feite een losbarsting van een ontzaglijk diepe kollektieve frustratie, gevoed door bijna tachtig jaar kolonialisme en door een neo-kolonialistische invasie van zodra de *independance* met al dan niet geprovoceerde troebelen gepaard ging. Precies het feit dat de vroegere metropool totaal geen oog, laat staan begrip had voor die frustratie, maakte dat autentiek nationalistische leiders als Lumumba en Mulele één na één uit de weg werden geruimd om tenslotte — na het lakeienisme van een Tshombe en *Oom-Tom*-negers als Adula — plaats te maken voor het pseudo-nationalisme van Mobutu.

Uiteraard dreef de primaire politiek van België in die dagen — als een *self-fulfilling prophecy* — een lei. Jer als

Mulele in radikaal marxistische richting: hij verbleef in Kaïro, in Praag, in Peking, had contact met Che Guevara. Martens beschrijft dit proces met als gevolg dat Zaïre-kenner Manu Ruys op een nogal infantele manier tot het besluit komt dat nu bewezen is dat er dus wel degelijk een marxistisch komplot was om Centraal-Afrika te destabiliseren (DS 29/8/85). Nochtans zijn nagenoeg alle feiten die Martens — die op dat moment net de kollegebanken verlaten had en nog met provo-Amsterdam flirtte — vermeldt in die richting al jarenlang slechts zijn omdat specialisten van het slag van Ruys met maar al te grote grethouding over die episode uit onze recente geschiedenis een kwasi-perfekt stilzwijgen bewaren.

Dat het dit stilzwijgen doorbroken heeft, is dan ook de grote verdienste van dit boek. Of zijn al te geïdealiseerd Mulele-beeld lang zal standhouden, betwijfel ik. De argeloosheid waarmee Mulele uiteindelijk toch in de Mobutu-trapt (p.326-229), of het opvallende gemak waarmee hij ten tijde van de arrestatie van Patrice Lumumba zijn eigen hachje redt (p.94), zijn zo van die elementen waar Martens iets te vlot overheen glijdt. Veel zal in deze beeldvorming afhangen van het feit of het boek zijn werkelijk doel bereikt: de Zairees-Kongolese oppositie rond een radikaal programma en onder feitelijke leiding van Ludo Martens verenigen. Het lijkt voor de gewezen hoofdredakteur van het Leuvense KVHV-blad *Ons Leven* toch wat te hoog gemikt. Maar wie ooit met Ludo Martens heeft samengewerkt weet: met hem weet je maar nooit. Hij mag dan extreem eenzijdig en doelgericht denken, precies daarin ontloopt hij een geniale kracht. Martens weet wat het is om vanuit een verloren positie te vechten, hij heeft er ondertussen meer dan vijftien jaar ervaring als "beroeps-revolutionair" en meester-intrigant opzitten en is er als enig Europees maoïstisch leider in geslaagd zijn achterban intact te houden na de val van de Bende van Vier. Ook Lenin zat nog in 1916 volkomen aan de grond in Zurich en Mao's *Lange Mars* was in het begin een wanhoopsspoging. Precies op die beide voorbeelden inspireert gans de activiteit, zeg maar gans het leven van Ludo Martens zich.

Terwijl de ogen van de publieke opinie op de oerettes van allerlei "Zaire-specialisten" gericht zijn, zou er achter de schermen wel eens een onopvallend maar veel verder reikend initiatief aan de gang kunnen zijn. Het Zairese water is ondertussen troebel genoeg geworden om figuren als Ludo Martens toe te laten er zich als een vis in te bewegen. Ook Peru kent een anakronisme als *Sendero Luminoso*. Of op die manier het mobutisme kan ondergraven worden? En of een neo-maoïstisch, martensiaans Zaïre zoveel gelukkiger zou zijn? Tot nog toe heeft de "kleine voorzitter" zich in alle mogelijke bochten gewrongen, maar het *stenen tijdperk socialisme* van Pol Pot heeft hij nooit willen veroordelen.

Eddy Daniels
MARTENS Ludo: *Pierre Mulele ou la seconde vie de Patrice Lumumba*, E.P.O., Berchem, 384 p., 700 fr.

BESPAREN OP STUDENTEN EN JONGEREN ?

HALT!

Betoging en Meeting

12 Feb. 19.00 uur Ladeuzeplein

Geen indexering van de inschrijvingsgelden. Geen blokkering van de sociale toelagen. Geen numerus Clausus of forfaitaire betogeling. Geen nationalisatie Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit (HOBUI). Geen verlenging van de wachttijden. Geen verlenging van de dienstplicht. HOBUI-Unief: gelijk sociaal statuut. Indexering van de studiebeurzen.

Algemeen Leuvense Afdelingscomité Regeringsmaatregelen (ALARM), ASR en KRUL

Reynebeau antwoordt Janssens

De onverdraagzaamheid van jonge vrijzinnigen

Toen Marcel Janssens, KUL-professor Literatuurwetenschap de Staatsprijs kreeg voor "de helderheid van zijn proza" (sic), heeft dat ruimschoots aandacht gekregen in Veto (28 nov. en 5 dec. 1985). Op het eerste zicht leek het feit dat Marcel Janssens de Staatsprijs van Albert Westerlinck erfde toch ook enige waarde te hebben.

Nu lijkt die Staatsprijs echter eigenaardige gevolgen te krijgen; Marcel Janssens begint zichzelf te zien als een verheven morele stem, iemand die de mensen "een geweten moet schoppen". In *Dietsche Warande & Belfort* (nov. 1985) haalde hij fors uit naar de "registers van onverdraagzaamheid" die "jonge intellectuelen" als Luk De Vos en Marc Reynebeau hadden opengetrokken naar aanleiding van het uitreiken van de *Arkprijs van het Vrije Woord* aan Daniel Buyle (mei 1985) en met opvallende gretigheid werd daaruit geciteerd in de *Standaard der Letteren* (DS 14 dec. 1985).

Een merkwaardige polemiek of een storm in een glas water? Veto voelde Marc Reynebeau aan de tand om te weten hoe onverdraagzaam onze "jonge vrijzinnigen" wel zijn.

Reynebeau: "Ach ja, die Janssens. Ik heb de man, meen ik, één keer ontmoet en toen leek het wel een beminlijk iemand te zijn. Maar wat hi daar in zijn blad allemaal vertelt, eert mij uitermate. Vooraf dit: ik wil nogal wat bezwaren tegen die opzettingen van "vrijzinnig" en zo, zeker als hiermee iets Humanistisch Verbond-achtig bedoeld wordt. Laat het duidelijk zijn dat ik niet tot dat soort kapelletjes behoor. Marcel Janssens blijktbaar wel, hij rekent zijn impliciet tot "rechts" en "katoeliek" — wat overigens zijn goed recht is. Wat mij echter stoort is dat Janssens Luk De Vos en mij beschuldigt van onverdraagzaamheid — wat inderdaad een intellectuele ketterij zou zijn — zonder het minste argument aan te dragen. Ik zou graag eens weten waar onze toespraken de grenzen van de tolerantie precies overschreden heb-

ben."
Veto: *Janssens heeft het over de "toon" van jullie redevoeringen.*

Reynebeau: "Met zo'n argument kan je alle kanten op. Maar verderop zegt hij dan weer dat hij die toon — die "retoriek met opgetutte krullen" zoals hij het zo beeldend noemt — best kan begrijpen. Het lijkt hem dan ook helemaal niet om die toon te doen te zijn. Het lijkt er meer op alsof hij de zuil waar hij zijn Staatsprijs aan dankt wil tonen hoe dienstbaar hij wel is."

Veto: *Hoezo?*

Reynebeau: "Ja, met die Staatsprijs zit het deontologisch natuurlijk grondig fout. De jury die Marcel Janssens gelauwerd heeft is samengesteld door de Commissie Literatuur van het Ministerie van Cultuur. De voorzitter van die commissie heet Marcel Janssens."

Veto: *Dat kan toch niet!*

Reynebeau: "In dit land wel (*Deze informatie werd ons door een onafhankelijke bron bevestigd, red.*). En dan zouden wij niet van een "bananenrepubliek" mogen spreken? Waar zit hier die fameuze "schroom" of "schroomvalligheid" waar Marcel Janssens zo graag woordspelletjes mee speelt?"

Pesterijen

Veto: *Ik vond de tekst van Luk De Vos toch wel heftig en retorsch.*

Reynebeau: "Dat kan best wezen, maar Janssens zou als literatuurwetenschapper toch wel mogen weten dat er verschillende stijlmiddelen zijn om iets in de verf te zetten. Dat gebeurt toch frekwent. Bij het Flick-schandaal noemde *Die Zeit* de Duitse Bondsrepubliek ook een bananenrepubliek. Volgens Janssens is *Die Zeit* misschien een links, onverdraagzaam, melodramatisch blad?"

Veto: *Het gaat hier niet om het Flick-schandaal.*

Reynebeau: "Inderdaad, het gaat hier om Daniel Buyle, om de systematische campagne tegen een moedig journalist, een campagne die past in een reeks van systematische verdachtmakingen tegen de integriteit van de BRT-nieuwsdienst — een campagne waarvoor nog geen begin van bewijs is. Tenminste als je de uitlatingen van Eric Van Rompuy buiten beschouwing laat, die de manier waarop Martine Tanghe kijkt tendentueus vindt (lacht)."

Veto: *De aanval van Janssens zou dus minder te maken hebben met jullie toespraken dan met de bekreunde laureaat?*

Reynebeau: "Ik vrees van wel. Janssens geeft zelf toe dat het hem niet om de stijl van onze toespraken te doen is, maar om het feit dat wij met het Arkkomitee de reputatie van Daniel Buyle "kunstmatig opkloppen". En dat vindt hij dan een bedreiging voor de vrijzinnigheid zelf, net of hij daar wat mee te maken heeft. Ten slotte bekroont het Arkkomitee wie het wil en het is daarbij aan niemand verantwoordelijkheid verschuldigd, ook niet aan zoiets onbestaands als "de" vrijzinnigheid. Als de persoon van de laureaat van de Arkprijs Janssens niet bevalt, welnu, dat hij dan de eerlijkheid opbrengt dat rechtuit te zeggen. Hij hoeft zich daarvoor niet tot verdediger van "de" vrijzinnigheid op te werpen."

Veto: *Janssens noemt het gebeuren rond Daniel Buyle "in de publiciteit overtrokken" en jullie pleidooi een soort agressie dat jullie niet met harde feiten kunnen waarmaken.*

Reynebeau: "Maar die man weet niet waar hij het over heeft! Wat weet hij als verheven hoogleraar op zijn veilige, warme stoel eigenlijk van de pesterijen waar journalisten vaak het slachtoffer van zijn als te hun werk ernstig willen doen? Wij op Knack zijn als redactie onafhankelijk, maar hebben lange tijd last gehad van een boycot van een aantal ministers — geen interviews, geen informatie — omdat we niet vriendelijk genoeg waren geweest voor de heren en dames. Kun je je dan voorstellen in welk een omstandig-

heden een integer journalist in de gepolitiseerde BRT moet werken?"

Vervlaking

Veto: *Janssens verwijt jullie een paradox omdat jullie precies de BRT verdedigen*

Reynebeau: "Er valt veel te zeggen ten gunste van een openbare omroep. Precies door het publieke karakter is er nog een zekere controle tegen vervlaking mogelijk. Janssens werpt zich op als kampioen van allerlei culturele waarden. Het kleinste kind weet dat een commerciële zender tot pure verrossing à la RTL zal leiden, met geen enkele garantie noch op het vlak van de informatieverbreiding, noch op het vlak van de culturele uitstraling. *Dallas* van 'sorgens tot 'savond met na twaalf uur misschien wat porno (lacht)."

Veto: *Janssens vindt het eigenlijk niet zo goed dat de TV een grote culturele uitstraling heeft. Hij vrees "een communicatiesysteem dat over-informatie en dus des-informatie produceert" via talk-shows, cultuurpagina's en boeken-bijlagen in kranten en tijdschriften (zie SdL 30 nov. 1985)*

Reynebeau: "Dat is dan ook precies wat mij zo ergert in de uitspraken van die man: die hautaine toon, die elitaire mentaliteit, die literatuur voor de *incrowd*, dat neer kijken op andere leesbehoefden dan de zijne. Literatuur is goed als hij onlesbaar is en een tijdschrift haalt nivo als geen mens het koopt, jawel, bedankt. Het is overigens een merkwaardige zin die je daar citeert. Een tijd geleden zei Manu Ruys haast woordelijk hetzelfde: "De mensen verdrinken en verdrinken in over-informatie, wat neerkomt op slechte en dus non-informatie" (DS 8 nov. 1985)."

Patroonheiligen

Veto: *Janssens verwijt jullie ook dat jullie praktijken niet verzoenbaar zijn met de ideologische opstelling van jullie eigen "patroonheiligen" August Vermeulen en Herman Teirlinck.*

Reynebeau: "Ik ga hier de ontstaans-geschiedenis van de Arkprijs niet nog eens uit te doeken doen. Janssens weet goed genoeg dat het een reactie was tegen de katoelieke onverdraagzaamheid toen wijten Marnix Gijsen zijn publiek van de kerk afkeerde. Wie met patroonheiligen begint, moet overigens oppassen voor een boemerang. Ik kan ook beginnen zeuren over Albert Westerlinck en hoe die Louis Paul Boon verketterd heeft."

Veto: *Maar Janssens verdedigt vandaag dat Boon eigenlijk de Nobelprijs zou gehad hebben als hij eerder officieel erkend en vertaald was.*

Reynebeau: "De man is dood, niet-waar? En alles is vergeten en vergeven en wie er wat van zegt is onverdraagzaam. Gemakkelijk is dat. Overigens is het dan toch weer merkwaardig dat Boon-verdediger Marcel Janssens in een recent nummer van *Bibliotheksgids* de man meent te moeten degraderen door hem en zijn werk vanuit duistere prekonciliare en elitaire prokypaties "een overdaad aan wrok" te verwijten."

Veto: *Toch nog een laatste probleem: Janssens neemt het Manteau kwalijk dat zij wel jullie toespraken bij het uitreiken van de Arkprijs in de brochure afgedrukt hebben, maar niet het antwoord van de laureaat zelf.*

Reynebeau: "Die brochure is op beperkte schaal gratis verspreid bij de uitreiking van de prijs (nog steeds verkrijgbaar met een eenvoudig telefoontje naar Manteau 03/237 1792, red). Het dankwoord van Daniel Buyle is in het *Nieuw Wereld Tijdschrift* verschenen (sept. 1985). Dat is een literair magazine met — naar Vlaamse maatstaven — een meer dan behoorlijke oplage. Ik kan Marcel Janssens de lektuur ervan aanbevelen."

Eddy Daniels

AGENDA

Donderdag 30 januari

- 20.00 u. **KONCERT Liedrecital** door Guy de Mey, tenor en Raphaella Smits, gitaar. *Die Schöne Müllerin* (F. Schubert) in transcriptie voor 8-snarige gitaar. In: concertzaal Lemmensinstituut, Herestraat 58. Inkom 180 studenten, C.J.P., -21 en +3-pas: 120. Org.: Lemmensinstituut.
- 20.00 u. **LITERAATUUR Essay en wetenschappelijk artikel**. In 'tStuc. Org. Universitaire werkgroep literatuur. Inkom gratis.
- 20.00 u. **LEZING Werken met het Afghaans verzet**. lezing en dia's door Dr. Paul Ickx (artsen zonder grenzen). In L & W 8ste verdieping. Org. Inforiënt.
- 20.30 u. **TEATER De geliefden** door Jozef Van Den Berg. In de Stadsschouwburg van Leuven.
- 20.30 u. **FILM Die Haendler der vier Jahreszeiten** van R.W. Fassbinder. In Aud. Vesalius. Inkom: 60/80. Org. Stuc en Centrum Communicatiewetenschap KUL.
- 21.00 u. **KONCERT Fred A.** In 'tStuc. Inkom 120/150. Org. Stuc.
- 23.15 u. **TEATER Ekstra voorstelling van De Geliefden** door Jozef van den Berg. In de Stadsschouwburg van Leuven.

Vrijdag 31 januari

- 19.30 u. **RECEPTIE** Opening van de tentoonstelling *L.P. Boon* met een receptie en drie sprekers: Georges Denuew (voorzitter VLIIG-ABVV), Hugo Brems (literatuurkritikus) en Jan Van der Zwaluwen (C.C) in het Achterhuis, Maria Theresiastraat 121.
- 20.30 u. **FILM Der Stand der Dinge** (Wim Wenders festival). In Aud. Vesalius. Inkom 60/80. Org. DAF.
- 20.30 u. **TEATER De Geliefden** door Jozef van den Berg. In Stadsschouwburg van Leuven.
- 21.00 u. **TEATER Mijn kleine oorlog** door het Commyn Theater De Bron in het Achterhuis.

Maandag 3 februari

- 20.00 u. **TEATER De moed om te doden** (L. Moren) door Teater Malpertuis. In stadsschouwburg Leuven. Org. Cultureel Centrum Leuven.
- 20.00 u. **LEZING** Literaire avond met een lezing van Boonkenner Herwigheem en een videovoorstelling. In het Achterhuis.
- 20.30 u. **FILM Paris, Texas** (Wim Wenders festival). In Aud. Vesalius. Inkom 60/80. Org. DAF.
- 20.30 u. **KONCERT The Maluli Singers**. In Grote Aula. MT-kollege. Org. KULeuven.

Dinsdag 4 februari

- 18.30 u. **BETOGING Potten- en pannebetoging tegen raketten en repressie voor totaalweldergaars**. Ladeuzeplein. Org. Rakettenvergif.
- 20.00 u. **VIDEO Ben Hur**. In Quod, Vlamingenstraat 110. Inkom vrij. Org. University Action zwz.
- 20.00 u. **FILM Manuel** (naar het boek van Boon) van Lili Rademakers en "De Bom" (met Boon als acteur) van Robbe de Hert. In het Achterhuis.
- 20.30 u. **TEATER Jacke wie Hose (lood om oud IJzer)** door Mannen van den Dam. In 'tStuc. Inkom 140/180.
- 20.30 u. **FILM Mismatching** (L. Forsberg). In Aud. Vesalius. Inkom 60/80. Org. Stadsverschijnselen.
- 22.30 u. **FILM Auch Zwerg haben klein angefangen** (W. Herzog). In Aud. Vesalius. Inkom 60/80. Org. Stadsverschijnselen.

Woensdag 5 februari

- 15.00 u. **LEZING Recent American Fiction** door G. Hutner. In L & W 8ste verdieping. Org. American Studies. Inkom gratis.
- 20.00 u. **KONCERT** Symfonisch orkest van de Lemmensinstituut o.l.v. E. Saveniers. Werk van Wagner, Mendelssohn, Beethoven. In concertzaal van het Lemmensinstituut, Herestraat 53. Inkom 180: studenten, C.J.P., -21 en +3-pas: 120. Org. Lemmensinstituut Concertvereniging.
- 20.30 u. **FESTIVAL Interkultureel Songfestival** in de Manhattan. Presentatie: Kurt van Eeghem.
- 20.30 en 22.30 u. **FILM Eraserhead** (D. Lynch). In Aud. Vesalius. Inkom 60/80. Org. Stadsverschijnselen.

Donderdag 6 februari

- 20.00 u. **LITERAATUUR Manuscriptverzorging en publiceren**. Org. universitaire werkgroep literatuur. In 'tStuc. Inkom: gratis.
- 20.00 u. **LEZING Grote denkers in het oosten: Chu Hsi** door prof. U. Libbrecht. In L & W 8ste verdieping. Org. Inforiënt. Inkom 50fr.
- 20.00 u. **TEATER Lola blau** van G. Kreisler (Poljas produkties). In Stadsschouwburg Leuven. Org. Cultureel Centrum Leuven. Inkom 80/105/185/235/260.
- 20.00 u. **BOYKOTKOMITEE** Vergadering i.v.m. de voorbereiding van de fakkeltocht in maart. In de 's Meiersstraat 5. Iedereen welkom.
- 20.00 u. **VIDEO Ben Hur**. In Quod, Vlamingenstraat 110. Inkom vrij. Org. University Action zwz.
- 20.00 u. **DEBAT** Politiek debat over volmachtenpolitiek en indexering van de inschrijvingsgelden (met M. Eyskens, L. Tobback, W. Kuypers, A. Neyts, M. Van Puymbroeck). In Grote Aula. Inkom 40/50. Org. Economie en Politika.
- 20.15 u. **GESPREK** Vraaggesprek met Prof. Dr. Richard A. Mc.Cormick over *Geloof en biomedische ethiek* (contraceptie, eutanase, eugenetica, e.a.). Vragen worden gesteld door prof. Dr. P. Schotmans en door het publiek. Org. Universitaire Parochie. In Kleine Aula. Toegang gratis.
- 20.30 en 22.00 u. **FILM Freshs** (T. Browing). In Aud. Vesalius. Inkom 60/80. Org. DAF en stadsverschijnselen.

Vrijdag 7 februari

- 17.00 u. **WEEKEND tot 8 febr om 17.00 u** Studie- en bezinningsweekend ter voorbereiding van de vasten. Georganiseerd door de Universitaire Parochie. Voor inlichtingen en inschrijving: U.P., J. Stasstraat 2 (tel. 22.78.08).

TENTOONSTELLINGEN

Zondag 2 februari tot en met woensdag 5 februari, elke dag van 10.00 tot 17.00 uur: **Tentoonstelling van plastische werken van Boon** aangevuld met videovoorstellingen, een stand met boeken aan sterk verminderde prijzen en een nieuwe reproductie van Boons schilderij "De Geliefden".

RUDOLF HESS

14367ste DAG
GEVANGEN IN
SPANDAU-
GEVANGENIS
BERLIJN